

Aarhus byråds journalsager (J. Nr. 280-1909)

Originalt emne

Byraadet

Byraadet/Byraadets Bud

Overslag over Kommunens Indtægter og Udgifter

Indholdsfortegnelse

- 1) [Byrådsmødet den 24. februar 1910](#)
- 2) [Byrådsmødet den 3. marts 1910](#)

Uddrag fra byrådsmødet den 24. februar 1910 - side 1

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 280-1909)

Forslag til Overslag over Kommunens Indtægter og Udgifter i 1910-11.

-1. Behandling.

Formanden skulde, idet han paa Budgetudvalgets Vegne forelagde Budgettet, bemærke, at dette ligesom sidste Aars Budget kom for sent, idet det efter de gældende Bestemmelser skulde være affattet inden 1. Januar og fremlagt til offentligt Eftersyn inden 1. Februar. Nn vilde det altsaa først kunne være færdigt til Fremlæggelse i de første Dage af Marts, hvilket altsaa vilde blive en Maaned for sent. Nogen reel Betydning havde dette ikke, da Ligningskommissionen, der skulde have Underretning om det Beløb, som skulde paalignes, meget vel kunde begynde sin Virksomhed og ogsaa havde begyndt den uden denne Underretning; men naturligvis burde man saa vidt muligt sørge for, at Lovens Frister

overholdtes. Som særlige Grunde til Forsinkelsen kunde fremhæves, at Regnskabet for Aaret 1908-09 paa Grund af Kæmnerens Afgang og den deraf følgende lange Vakance og paa Grund af Sygdom blandt Kæmneriets Personale først kunde afsluttes hen paa Efteraaret, og at Arbejdet paa Budgettet derfor ikke kunde paabegyndes før i November Maaned. Desuden havde Afslutningen af det store Laan medført et meget betydeligt Arbejde for Bogholderikontoret Bogholderen mente imidlertid nu at kunne love, at Budgettet for Fremtiden skulde blive færdigt inden den fastsatte Frist. Om dette kunde lade sig gøre, var dog vist tvivlsomt, da Lovene nærmest syntes givet med de smaa Kommuner for Øje og vanskeligt paa dette Punkt kunde overholdes af de store Kommuner. Budgettet balancerede med 8514234 Kr. 33 Øre imod 5849494 Kr. 14 Øre. Den store Forskel skrev sig selvfølgelig fra det store Laan, der optoges i 1909. Dette Laan var for Kommunens "Vedkommende paa 6 V½ Million Kr., de 2 ½ Million overtoges jo af Havnen, som dog ved Kurstab gik ned til 6200000 Kr. Heraf var 2 Millioner bestemt til Indfrielse af de to midlertidige Laan paa 1 Million hver, der optoges i 1907 og 1908, fordi man den Gang ikke mente at turde rejse det store Laan, som man allerede da trængte til. 1½ Million af disse midlertidige Laan var nu betalt, og den sidste ½ Million vilde blive betalt til 1. Juli. De 6200000 Kr. var altsaa derved reduceret til 4700000 Kr. Iøvrigt var Budgettet uden større Overraskelser og syntes i det hele at stille sig noget bedre end oprindelig tænkt. Den Post, der særlig interesserede, var naturligvis det Beløb, der skulde paalignes som Formue- og Lejlighedsskat. Dette Beløb var i Aar 1508278 Kr. 99 Øre mod 1348463 Kr. 27 Øre i Fjor, og Forskellen var altsaa 159815 Kr. 72 Øre. Den Forskel var naturligvis meget betydelig, men dog ikke saa stor, naar man sammenlignede Aaret 1908-09 med Aaret 1909-10, da Forskellen var ca. 230000 Kr. Hvis Skatteevnen ved den nu forestaaende Ligning derfor viste sig at være steget i samme Forhold som i Fjor, vilde Skatteprocenten for næste Aar næppe blive højere end 10,5. Og dertil kom endvidere det Lyspunkt, at den væsentlige Grund til Stigning af det Beløb, der skulde paalignes, laa i Forøgelsen paa Kontoerne XV og XVI, der omfattede Renter og Afdrag. Paa de andre Konti var Udgiftsforøgelsen forholdsvis ikke saa stor; de største Stigninger fandtes iøvrigt paa Kontoerne for Hjælpekassen, 24000 Kr, for Skolevæsenet, 29000 Kr., og for Bidrag til de forskellige Institutioner, 33000 Kr., ialt altsaa en Forøgelse paa disse tre Konti paa 86000 Kr.; men man kunde vel nu ogsaa med god Grund haabe, at Stigningen paa disse Konti ikke for Fremtiden vilde blive større, end den var i Aar. Da Udgiften til Renter og Afdrag ikke i adskillige Aar vilde stige, idet man jo nødtigt de første 8-10 Aar skulde have behov at

optage nye Laan, var der altsaa Grund til at antage, forudsat at Skatteevnen vilde stige i omtrent samme Forhold som hidtil, at man med næste Aar naaede Maksimum af Skatteprocenten her i Byen. Naturligvis kunde det ikke nægtes, at Skatteprocenten var høj nok i Forvejen, ja altfor høj, men det skulde dog i denne Forbindelse atter fremhæves som ofte før, at den største Del af Budgettet ikke var Byraadet undergivet, men beroede paa en Lovgivning, som Kommunen ikke var Herre over. Den høje Skatteprocent i Forbindelse med den hele økonomiske Stilling opfordrede imidlertid til den størst mulige Sparsommelighed, og Taleren vilde derfor anmode hvert enkelt Udvalg, som havde med Kommunens Penge at gøre, om at spare og navnlig, saa vidt det stod i deres Magt, vogte sig for de farlige Overskridelser, hvorved Kassebeholdningen formindskedes, Renteudgiften forøgedes, og det hurtigere end tænkt blev nødvendigt at optage nye Laan. Som Formand i Skovudvalget skulde han foruden at henvise til Budgettet og de dertil knyttede Bemærkninger kun anbefale Bevillingen paa 700 Kr. til en Plan for Friheden, der efter Bestemmelsen skulde omdannes til Lystskov. Desuden vilde han som Formand for Bestyrelsen for Teknisk Skole gerne varmt anbefale, det forøgede Tilskud, der fandtes opført. Gennem deres Tilskud havde Stat og Kommune i det væsentlige overtaget Skolens Drift, men Skolen havde i de senere Aar ikke kunnet drives uden et betydeligt Underskud, hvad der havde medført, at den til Tider havde maattet optage forholdsvis dyre Laan. Dette var ikke passende for en Institution, der i Realiteten var overtaget af Stat og Kommune, saa det maatte haabes, at Skolen ved at faa Tilskudet forøget med de foreslaaede 2000 Kr. kunde komme paa lige Fod.

Simonsen henlede Opmærksomheden paa, at Budgetforslaget fremtraadte enstemmigt fra Udvalget. Der havde ingen Stridspunkter været, hvilket var et væsentlig Bevis for, at der hverken var ødslet eller knebet. Ved at se paa Forslaget fik man den Følelse, at man blev nødt til i Fremtiden at komme ind paa en noget anden Praksis end den, der havde været gældende de senere Aar. Situationen var nemlig den, at Byens Kassebeholdning de sidste tre Aar var formindsket med 170000 Kr., uagtet Indtægten var steget ud over budgetteret. I Virkeligheden var altsaa Formueformindskelsen endda større, idet den alt iberegnet kom hen imod 1/4 Million Kr. Kommunen bar dog ikke selv hele Skylden derfor, idet der til de af Staten forhøjede Lærerlønninger i 1909 alene medgik henimod 50000 Kr. For at komme bort fra dette uheldige Resultat havde Budgetudvalget i Aar forøget forskellige Bevillinger stærkt, og Meningen dermed var at betyde de forskellige Institutioner, at der ingen Overskridelser maatte finde Sted. Til Hjælpekassen var der budgetteret et Tilskud paa

60000 Kr., hvoraf de 6500 Kr. var beregnet til 35 Enkers Overgang fra Fattigvæsenet til Kassen. Af Staten kunde man kun vente 6000 Kr. refunderet. Hjælpekassen maatte nu indpaa at dele Aaret i Perioder og henlægge en vis Sum til hver Periode, saaledes at Beløbet kunde strække til. Til Aftenskolen for Arbejdere var der budgetteret 2500 Kr., og det var Meningen, at Skolen maatte nøjes med denne Sum; kunde den ikke det, maatte Elevkontingentet forhøjes. - Kommunen var uskyldig i en hel Del af Forhøjelserne, der særlig skyldtes Børnelovene, Loven om Arbejdsløshedskasserne og Loven om den fortsatte Hjælp til arbejdsløse. Man var imidlertid ikke fuldt Herre over, om Beløbene slog til, skønt de var saa rigelige, at man maatte formene det. I denne Forbindelse skulde det siges, at man maatte kræve, at Staten tog en større Andel af de Byrder, som de sociale Love medførte. Lovgivningen var ret villig til at give disse Love, naar blot Kommunerne selv vilde betale, men denne Ordning gik uforholdsmæssig ud over de større Kommuner. Fra en vis Side blev Byraadet stadig angrebet, fordi Skatteprocenten steg. Dette skyldtes altsaa i første Række Lovgivningen, men de samme Folk var paa Valgtribunerne meget ivrige for at faa Æren for disse Love. Skatteprocenten vilde i Aar vel nok stige indest henimod 1%. Statsbidraget til Hjælpekassen var altfor ringe, og man fik i Virkeligheden ingen Refusion for det Beløb, der medgik til de 35 Enkers Overførelse fra Fattigvæsenet til Hjælpekassen, medens mindre Kommuner vilde faa en Trediedel. Paa Udgiftskonto XII vilde man finde nye Arbejder til ca. 900000 Kr. Denne Sum forøgedes noget ved Ringgadens Anlæg om end ikke i dette Budgetaar, saa man kom faktisk op paa over 1 Million Kr. til Nyarbejder i Løbet af et Aar. Naturligvis var det godt i Tider som disse at skaffe saa meget Arbejde som muligt, derfor var man ogsaa gaaet i Gang med Ringgadens Anlæg, men det var klart, at skulde de kommunale Arbejder forceres saa stærkt, vilde Laanet ikke strække til i den Tid, der var beregnet. 1. April 1911 vilde man kun have 3½ Million tilbage. Man maatte saa haabe paa opadgaende Tider med rigelig privat Arbejde, naar Laanet var nær ved at være brugt op. - Med Hensyn til Brandvæsenet maatte det bemærkes, at man havde forhøjet Reservebrandsvendenes Løn, der ikke var blevet forhøjet i mange Aar. Der var opført 38 Brandsvende paa indeværende Aars Budget, men det maatte erindres, at de 8 var opført i Anledning af Udstillingen. Disse 8 var trukket fra paa det nu foreliggende Budgetforslag, men det forlød, at der var fremkommet eller vilde fremkomme Anmodning fra Brandkommissionen om at beholde dem. Hvis Byraadet ikke vilde gaa ind derpaa, vilde Brandinspektøren fralægge sig Ansvaret. Hvis Brandinspektøren og hans raske Folk vedblivende som hidtil vilde gøre deres Pligt, blev Ansvaret vel imidlertid ikke større, end at

det kunde bæres, saa man kunde nok forsvare at stryge de 8 Svende. Ganske vist var Udgiften til disse ikke stor, men der laa et Princip i Sagen, for det var jo saaledes, at hvis man gav Brandvæsenet en Lillefinger, fik man den aldrig tilbage. Det var beklageligt, at man havde maattet gaa med til at bevilge 4000 Kr. til en Reserveakkumulator til Brand automobilen, men Bevillingen var vist nødvendig. Forøvrigt havde man vist været for moderne, da man gik med til at anskaffe den Automobil. - Paa Budgettet fandtes et Ekstrabeløb til Indkvarteringen, som Grundejerne vist vilde være glade ved. Efter den ny Hærlov vilde Byen faa en større Indkvartering, som man vanskelig vilde faa udført for de 17 Øre, og Budgetudvalget mente saa, at hvis Byen lagde 5 Øre til, kunde man faa Indkvarteringen ordnet ad Frivillighedens Vej. - Til den foreslaaede Bevilling paa 7000 Kr. til Musik og Folkeforestillinger paa Teateret var der knyttet en Overenskomst, der kun gjaldt et Aar, med dette for at foranstalte en halv Snes Forestillinger samt danne et Musikkorps paa 25 Mand. En Del af sine Udgifter til dette Korps vilde Teateret faa ind igen derved, at Orkesteret vilde blive benyttet noget i "Friheden". - Politimesteren ønskede to Overbetjente, og da de skulde vælges blandt de almindelige Betjente, vilde Udgiften ikke blive ret stor, og Udvalget kunde derfor tiltræde Politimesterens Forslag. Desuden skulde der ansættes en Dame paa Politistationen til at passe Telefonerne, der skulde noget omforandres, og endelig var der opført Udgiften til Bespændingen af en Fangetransportvogn, men dette Beløb skulde dog ikke udbetales, med mindre Politikassen udredede Udgiften til Vognens Anskaffelse. Politiets Konto var altsaa ikke steget ret meget, men Politiet var jo ogsaa en uproduktiv Foranstaltning, der maatte holdes igen med. Der var i sin Tid anskaffet to Heste til Patrouilletjeneste i Byens Udkanter og i Skovene. Udgiften var hidtil blevet afholdt af Politikassen, men denne vilde nu ikke mere udrede Beløbet, og Budgetudvalget havde derfor, uanset den Maade Hestene var kommet ind paa, ment at gaa med til at bevilge det fornødne Beløb. Efter Forlydende havde Politibetjentene Ordre til at bære Handsker, naar de var i Uniform; denne Ordning syntes det dog ikke nødvendigt at opretholde, særlig da det var Kommunen, der skulde betale. - Paa Budgettet var der opført 500 Kr. til en Ordning, der skulde afhjælpe Savnet af en Nødtørftsanstalt i den nordre Bydel, og det foresloges, at Kvinder skulde have gratis Adgang til alle Nødtørftsanstaltens 2. Klasses Rum. Dette var en Imødekommenhed overfor Kvinderne. - Til Christian den Niendes Børnehjem var der opført en Bevilling paa 7000 Kr. Denne Sum var beregnet efter, hvad der var brugt i indeværende Aar. Skulde man lægge dette Aar til Grund, vilde hvert Barn koste 1 Kr. 78 Øre pr. Dag, men det maatte jo erindres, at Udgiften blev forholdsvis mindre, jo flere Børn

der kom paa Hjemmet. - Af de sædvanlige Bevillinger havde Udvalget denne Gang strøget de 200 Kr. til Foreningen for syge og saaredes Pleje. Denne Forening ejede nemlig en Formue paa 20000 Kr. foruden et Hjælpefond, og den syntes altsaa ikke at trænge saa haardt, at et Bidrag paa 200 Kr. kunde betyde noget. Bevillingen til St. Stefansforeningens Søstre og St. Johannes Sogns Søstre var steget med 300 Kr. Det syntes berettiget at forlange en Fortegnelse over disse Søstres gratis Sygebesøg for at se, om disse skete i virkelig fattige Hjem. Endvidere foreslog Udvalget at Stryge Bevillingen paa 600 Kr. til Fælleskontoret for Velgørenhed. Naar Taleren var gaaet med dertil, laa der deri ikke nogen Miskendelsen af Kontorets Virksomhed, men kun at Taleren ikke ansaa Kontoret for en Opgave, der vedkom Byen, særlig da Hjælpekasen og Fattigvæsenet hævdede, at de ingen Gavn havde af det. - Paa Grund af Otto Mønstedts Fabriks Overgang til et Aktieselskab vilde Kommunen muligvis i det kommende Aar miste en Skatteindtægt paa 8-9000 Kr.; men maaske der var Rimelighed for at henstille til de nye Ejere at betale en frivillig Skat for det paagældende Aar. En betydelig Del af de store Summer, der var tjent paa Landsudstillingen, gik til Folk fra andre Byer og kom saaledes heller ikke Byen til Gode. - Der forelaa Andragende fra Retsvidnerne om Lønforhøjelse, men Udvalget ønskede, inden det tog Stilling til Sagen, at indhente nøjere Oplysninger. Hvis Retsvidnerne Arbejde kun androg nogle Timer om Ugen, stod deres Løn maaske i godt Forhold til Arbejdet. Fra Stævningsmændene var der ogsaa indkommet Andragende om Tilskud, men Udvalget var enig om, at deres Virksomhed var Kommunen ganske uvedkommende. - Under Vandværkets Budget vilde man finde 1000 Kr. opført for Tilsyn med Sluserne.

I sidste Regnskabsaar var der brugt 1340 Kr. i dette Øjemed, men hvis disse Penge var en Biindtægt for Værkets Folk, var der maaske Anledning til at oprette en særlig Post for dette Arbejde. Han ønskede at spørge Belysningsudvalget, om det var nødvendigt at ansætte en Maskinassistent af 1. Klasse paa Gasværket. - Der var optaget en lille Bevilling paa 500 Kr. til at skaffe Anlægget ved Mejlgade i bedre Forfatning, for som det var nu, havde det ikke gjort Lykke. Som Formand for Slagtehusudvalget havde han intet særligt at bemærke. Beløbet til Eksportslagteriet vilde afhænge af nærmere Bevilling i Byraadet, kun skulde han bemærke, at Udvidelsen var ganske nødvendig og næsten enstemmigt krævet af Kunderne.

Rahr anbefalede Budgetforslaget. Han dannede kun et beskedent Mindretal i Budgetudvalget, saa hans Indflydelse var ikke stor. Det var rigtigt, at Forslaget forelaa

enstemmigt, og det var da ogsaa lagt saa nøgternt som muligt. Han gik ud fra, at de forskellige Udvalg havde taget saadanne Hensyn, at Overskridelser kunde undgaas. Da Hr. Simonsen saa udførligt havde omtalt Forslaget, kunde han i Grunden godt indskrænke sig til disse Bemærkninger, men han vilde dog fremhæve, at man burde have Opmærksomheden henvendt paa de store Bevillinger, der var opført til humane Formaal. Til Hjælpekassen og Arbejdsløshedskasserne var der saaledes opført henved 100000 Kr. Han vilde ikke sige, at disse Penge ikke gjorde tilstrækkelig Gavn, men mente dog at have Lov til at sige, at Hjælpekassens Administration ikke altid havde været saa god, som den burde været. Blev det ved som hidtil, vilde den Tid komme, da Byraadet maatte sige nej. Naar det blev fremhævet, at Hjælpekassens Bestyrelse var ny, var det naturligvis meget rigtigt, men ved næste Valg kunde der meget godt atter komme en helt ny Bestyrelse, og derfor maatte det slaas fast, at det budgetterede Beløb ikke maatte overskrides. Maaske vilde Hr. Simonsens Tanke om at dele Aaret i Perioder vise sig meget heldig i den Henseende. Stigningen i Budgettet var vel ikke større end ventet, men Skatteevnen var dog næppe steget i samme Forhold; det vilde imidlertid være rart, om man kunde blive skuffet i saa Henseende, for det vilde ikke være heldigt at komme op paa en Skatteprocent af 11.

Mikael Johansen forekom det, at Situationen i høj Grad opfordrede til at spare; men det kunde ikke ses paa Budgettet, at der var sparet uden for smaa Punkters Vedkommende. Han forstod ikke, hvorfor man havde sparet de 200 Kr. til Foreningen for syge og saaredes Pleje; ganske vist havde Foreningen Penge i Sparekassen, men den gjorde ogsaa meget godt. Til 2. Behandling skulde han stille Forslag om at bibeholde de 200 Kr. Han beklagede ligeledes, at de 600 Kr. til Fælleskontoret for Velgørenhed var strøget. Det kunde ikke siges, at Kontorets Virksomhed var Byraadet uvedkommende, og det syntes uforstaaeligt, at Posten skulde stryges paa et Budget, der netop indeholdt saa mange Bevillinger til humane Formaal. I Virkeligheden gjorde Kontoret umaadelig megen Nytte, særlig havde det samlet et glimrende Materiale til at muliggøre, at de Penge, der blev bortgivet i velgørende Øjemed, kunde blive uddelt saaledes, at de kom til at gøre Gavn. Netop nu, da Kontoret vilde faa sin egen Bygning, var det underligt at stryge Byens Tilskud, som forhaabentlig ogsaa ved Budgettets 2. Behandling kunde blive optaget igen. I hvert Fald skulde der ved denne Lejlighed udtales baade Tak og Tillid til Kontoret. Dette var de eneste to Punkter, hvor der kunde siges at være sparet, ellers havde alle Udvalg og Institutioner undtagen Brankommissionen nogenlunde faaet det, de vilde have. Beløbet til Hjælpekassen var meget stort; muligvis var det ikke for stort, men det kom næppe til at

gøre den Gavn, det burde. Loven tillod ikke at give mere end 30 Øre pr. Indbygger, men vi var nu oppe paa 1 Kr., altsaa 3½ Gange højere end Loven billigede. I dette Beløb var desuden indfildret Pengene til de Enker, der skulde overgaa fra Fattigvæsenet til Hjælpekassen. Denne Fremgangsmaade maatte vel være lovlig og Byen til Ære, og Taleren havde intet imod den, men der maatte sigtes meget nøje. Beløbet til Arbejdsløshedskasserne, 40000 Kr., var ligeledes meget stort. Der kunde næppe siges at være særlig stor Arbejdsløshed og man skulde være meget varsom med den Hjælp, da den efter Sigende drog alle løse Eksistenser og Bøller hertil fra andre Byer. Han skulde ikke paa nogen Maade modarbejde humane Formaaler, men vilde dog henstille, om det var nødvendigt at anvende saa stort et Beløb, da det bedste, man kunde give en ærekær Arbejder, dog var Arbejde. Ialt var der opført 148000 Kr. til humane Formaaler, bortset fra Fattigvæsenet og lignende Institutioner, hvilket var overordentlig meget. Naar der til Aftenskolen for Arbejdere var opført 2500 Kr., var det mærkelig kun at opføre 900 Kr. til Handelshøjskolen, der dog gjorde overordentlig megen Gavn, og hvis Elever næsten alle var uformuende. - For den foreslaaede Ordning for Indkvarteringen vilde han sige Budgetudvalget Tak. Ordningen vilde kun koste meget lidt, og der kunde vel gaas ud fra, at den skulde være gældende for samtlige ekstraordinære Indkvarteringer, saaledes at al Indkvartering for Fremtiden ordnedes gennem Kontoret. - Han haabede, at de 280 Kr. til de 8 Brandsvende vilde blive optaget igen. Spørgsmaalet var nemlig ikke saa ganske lille uden netop i pekuniær Henseende, og det blev hævdet i Fjor, at disse Svende ganske vist blev antaget med Udstillingen for Øje, men at man ogsaa efter denne vilde have god Brug for dem. Brandforsikringsselskaberne fulgte meget nøje Udviklingen af Byernes Brandvæsen, og der havde her i Byen været ualmindelig mange store Ildebrande, saa man skulde være meget varsom med at foretage noget, der kunde give Selskaberne Anledning til at forhøje Præmierne, for hvis det skulde blive Tilfældet ved at spare de 280 Kr., vilde dette lille Beløb blive dyrt betalt. - Han beklagede, at Overbetjentenes Anmodning om en Lønforhøjelse paa 200 Kr. efter 3 Aars Tjeneste ikke kunde imødekommes, da man derved kun vilde komme paa Højde med de laveste Lønninger for Overbetjente i Landet. Stævningsmændene havde man heller ikke kunnet give noget Tillæg, skønt deres Arbejde var blevet meget forøget i de senere Aar navnlig med Værgeraadssager. Skønt det vel sagtens ikke nyttede noget, vilde han dog forbeholde sig til 2. Behandling at stille Forslag i denne Henseende. Endelig maatte han ogsaa beklage, at Budgetudvalget ikke havde ment at kunne imødekomme Retsvidnerne, skønt det kun drejede sig om et meget lille Beløb,

ligesom han ogsaa maatte beklage, at man i Aar som altid havde vist Frelsens Hær tilbage, skønt denne Institution gjorde umaadelig megen Gavn i de laveste Lag og kun forlangte et meget lille Beløb. I Sverrig og Norge blev Frelsens Hær støttet stærkt baade af Stat og Kommune. - Fjernelsen af Tangen ved Strandvejen vedkom særlig Havneudvalget, og skønt dette altid rugede over Pengene, maatte det dog betones, at det havde Pligt til at faa Tangen fjernet. Man skulde passe paa ikke at skabe saadanne Forhold ved Strandvejen, at Folk blev ked af at købe Grunde der, saa Havneudvalget skulde ikke faa Fred, før det førte denne Sag til en heldig Afslutning. - Brolægningsudvalget skulde have Tak, fordi Norsgade og Paradisgade skulde omlægges; forhaabentlig kom Studsgade ogsaa snart med. Den af Hr. Simonsen omtalte Tjeneste paa Vandværket med Pasning af Sluserne havde Stadsingeniøren ment helst maatte udføres af Værkets faste Folk, men Sagen skulde nu blive undersøgt og omordnet, hvis det kunde ske uden Ulemper. - Det var som af flere Talere fremhævet desværre sandt, at de humane Love væltede større og større Byrder over paa Kommunerne, og det var derfor særdeles heldigt, at Indenrigsministeren havde lovet at lade en Kommission overveje dette Forhold sammen med Skattelovene. Heldigst vilde det naturligvis være og retfærdigst, at Staten overtog samtlige Udgifter til Skolevæsen og Retsvæsen. - Foruden de Tilskud, de forskellige Idrætsforeninger fik, kostede de Kommunen mange Penge derved, at de benyttede Skolernes Gymnastiksale med Belysning og Opvarmning. Disse Udgifter indgik nu under Skolevæsenet, men burde opføres, hvor de hørte hjemme.

-Alt ialt fandt han Budgettet flot, og han henstillede meget nøje at undersøge, om de Foranstaltninger f. Eks. Sygehuset og Arbejdsanstalten, der skulde udføres ved Laan og delvis var bevilget, virkelig var absolut nødvendige. Man havde ganske vist Pengene til disse Foranstaltninger, men jo tidligere de blev brugt, jo tidligere mistede man ogsaa Renten af dem.

Dagmar Petersen beklagede, at de kvindelige Funktionærer ved Kommunens Institutioner lønnedes lavere end i privat Tjeneste. Begyndelseslønnen for Hospitalets Køkkenpiger og Vadskepiger var saaledes kun 18 Kr., men burde være 20 Kr. De paagældende havde 12-14 Timers strengt Arbejde i Døgnet og burde i hvert Fald have mindst lige saa stor Løn som Piger, der tjente i private Huse, hvor Lønnen almindeligt var 22-24 Kr. Karlernes Løn var højere om end ikke for høj, men der var ingen Grund til, at Kvindernes Løn ikke skulde følge med. Med Hensyn til de humane Opgaver skulde Taleren henstille, at Børnebespisningen begyndte den 1. December i Stedet for som nu efter Nytaar, og hun

skulde i dette Øjemed foreslaa en Bevilling paa 10000 Kr. Der havde tidligere eksisteret en Forening for Afholdelse af Foredrag for Børn, men den havde maattet indstille sin Virksomhed, fordi Raadhussalen var blevet taget fra den. Taleren ønskede optaget en lille Sum paa 200 Kr. til Genoptagelse af denne Virksomhed. - Hver By havde sin Originalitet, og Særkendet for Aarhus var de knudrede Gader. Ganske vist kostede Brolægningen mange Penge, men de 10000 Kr., der var opført til Istandsættelser, syntes dog at være vel lidt, saa Taleren skulde henstille, at den Sum blev forhøjet. Gadernes Renlighed var ogsaa meget slet. Maaske kunde det tænkes, at Kommunen anskaffede Fejemaskiner og lod Renselsen foretage om Natten. Grundejerne maatte naturligvis betale, men det gjorde de sikkert med Glæde, naar de kunde blive fri for selv at besørge Renholdelsen. Med den smukke Beliggenhed, Aarhus havde, var det ikke mere end rimeligt, at man gjorde alt for at gøre Byen saa velplejet og tiltrækkende som muligt.

Møller glædede sig over at høre, at Budgetudvalget var enigt om Forslaget, da dette borgede godt for, at Budgettet var lagt saaledes, at alle kunde føle sig tilfreds med det. Der skulde altsaa udskrives 160000 Kr. mere i Skat end for indeværende Aar. Forøgelsen var ganske vist ikke saa stor som sidste Aar, da den var 230000 Kr., men det kunde dog ikke blive ved at gaa saaledes, hvis Indtægterne ikke fulgte med, og Skatteevnen var sikkert ikke i Aar steget saa overordentlig stærkt. Skatteprocenten vilde derfor utvivlsomt stige med 1 a' 1 1/4 og vilde dermed være saa højt oppe, at den ikke gerne skulde stige yderlig. Naar Situationen var saaledes, var man nødt til at anlægge en sparsommeligere kommunal Forvaltning. Alle var vist forholdsvis glade ved de humane Love, men Glæden vilde dog have været større, hvis Staten havde anvist, hvor Midlerne skulde komme fra. Det budgetterede Tilskud til Hjælpekassen var paa 54000 Kr. foruden det Beløb, der medgik til Overførelsen af de 35 Enker fra Fattigvæsenet. Naar Fattigudvalget var enigt om at overflytte disse Enker, var det i Henhold til en ministeriel Resolution. Disse Enker var alle over 50 Aar og hørte efter Fattigudvalgets Mening under Hjælpekassen, hvor derimod de Folk ikke hørte hjemme, der fik meget store ugentlige Beløb i Understøttelse. Hjælpekassens Opgave var foruden at hjælpe Enker at træde til, naar en Familie havde Uheld eller Sygdom eller manglede Husleje, dens Hjælp skulde i det hele taget altid være Hjælp til Selvhjælp, for de, der skulde have store ugentlige Tilskud, kunde bedre kontrolleres af Fattigvæsenet. Loven om Arbejdsløshedskasser var en udmærket Lov, og Taleren undte gerne de Mennesker, der vilde arbejde, al mulig Hjælp, men Hjælpekasserne skulde paa den anden Side ikke gerne blive til en Sovepude for visse Folk. Den opførte

Sum, 40000 Kr. til Kasserne var ret betydelig, saa forhaabentlig vilde vedkommende Udvalg øve saa stærk Kontrol som muligt. Det var meget rigtigt, at Udgifterne i Anledning af Arbejdsløshedsloven burde ind under Staten, men Byraadet havde jo ogsaa, da det udtalte sig om en Forlængelse af Loven om den fortsatte Hjælp, peget paa, at Staten burde overtage Halvdelen af Udgiften. - Det vigtigste ved Budgettet var, at de forskellige Udvalg passede paa ingen Overskridelser at faa, da et Budget nøje burde overholdes. Taleren kunde godt sympatisere med Tanken om at forhøje Overbebetjentes Løn, men naar man havde et Lønregulativ, vilde det være vanskeligt at tage enkelte frem, selv om man gerne undte dem en Forhøjelse. En stykkevis Forhøjelse vilde være meget farlig. - Man skulde gerne lave det saaledes, at Folk ikke flyttede fra Byen for Skatteprocentens Skyld, men ret meget kunde der ikke spares paa Budgettet, dog kunde han ønske at henstille, om der ikke kunde spares 10 å 15000 Kr. af Tilskudet til Hjælpekassen. Hvis Byraadet henstillede til Kassens Bestyrelse at klare sig med det mindre Beløb, fandt den maaske Udvej derfor. Fru Dagmar Petersen havde næppe Ret i, at Pigelønnen i private Huse var 22-24 Kr.; saa høj kunde Lønnen maaske nok være enkelte Steder, men almindeligvis gik den næppe over 18-20 Kr. Med Henstillingen angaaende Tilskudet til Hjælpekassen kunde han anbefale Budgetforslaget i den foreliggende Skikkelse.

Politimesteren anbefalede Bevillingen til de 8 Brandsvende. Paa indeværende Aars Budget var disse 8 Svende ganske vist opført ekstraordinært, men det var en Misforstaaelse, naar det mentes, at de ikke ønskedes opført ordinært. Realiteten var imidlertid deri samme. Efter Brandinspektørens Erklæring medførte de mange Vagter paa Forlystelsessteder, at der ofte kun var 14-16 Mand disponible, og det var naturligvis meget lidt. Med de 8 Mand til vilde man derimod være hjulpet, og det pekuniære Offer var saa ubetydeligt, at Forøgelsen burde finde Sted, særlig da det vilde være meget beklageligt, hvis det skulde gaa saaledes, at Assuranceselskaberne paa Grund af de store Tab, de havde lidt her i Byen, skulde forhøje Præmierne, hvilket navnlig vilde gaa ud over Smaaafolk. Byens Brandstyrke var overordentlig billig, saa kunde man hjælpe sig over med de 8 Mand, hvortil Udgiften kun repræsenterede 2-300 Kr., burde man tage dem med. Taleren vidste ikke, hvad Hr. Simonsen mente med Udtalelsen om, at man med Anskaffelsen af Brandautomobilen havde været for moderne, da Automobilen ganske havde svaret til Forventningerne, og da Københavns Brandvæsen nu skulde til at anskaffe en lignende. - Med Hensyn til Politiets Budget vilde han takke for Budgetudvalgets imødekommende Holdning, kun skulde han oplyse Hr. Simonsen om, at man med Maaden, hvorpaa

Politihestene var blevet anskaffet, ikke havde villet være ubehagelig, men at Forholdet var, at Taleren, da han kom her til Byen, havde fundet Patruilleringen i Skovene ret værdiløs og derfor havde tænkt sig at anvende beredent Politi. Da han imidlertid var klar over, at der foreløbig kun kunde være Tale om et Forsøg, og da han mente ikke at kunde forlange af Byraadet at give den forholdsvis betydelige Bevilling, tænkte han sig, at Politikassen muligvis kunde bære Udgiften ved Forsøget, og det lykkedes efter mange Omstændigheder at gennemføre denne Ordning. Forsøget var nu lykkedes, og der var vistnok Tilfredshed med Institutionen, saa den Tidsfrist, Ministeriet havde stillet, var altsaa udløbet, og Politikassen kunde ikke mere paatage sig Udgiften. Hvis Byraadet derfor ikke nu vilde give Bevillingen, maatte Institutionen falde bort. - Det skyldtes Afstanden mellem Politistationen og Tinghuset, at man ønskede at anskaffe en Fangetransportvogn. Tidligere havde Transporterne foregaaet til Fods ad Gaden, senere var det ordnet saaledes, at de alle foregik i Vogne, men Transport i Drosche havde forskellige uheldige Sider baade for Fangerne og Publikum, og derfor ønskedes der en særlig Vogn. En Vognmand havde erklæret sig villig til for et Beløb af 730 Kr. aarlig at opbevare Vognen og to Gange daglig at være parat med Bespænding. Naturligvis var det en Smagssag, om man syntes, Betjentene kunde undvære Handsker, men det ansaas dog i Almindelighed for mest korrekt at bære Handsker, naar man var i Uniform. - Det var meget rigtigt, at der egentlig var for faa Retsvidner, men selv om man havde Reservevidner, vilde Forholdet dog blive det, at de ikke skulde lønnes fast, men efter den Tid, de var i Retten. Saa længe man havde de to fortrinlige udholdende Mænd, som man havde, ønskede Taleren imidlertid ikke at foreslaa Antagelse af Reservevidner. De gjorde Tjeneste hver Søndag fra Kl. 10 Formiddag til hen ad Eftermiddagen altsaa ca. 5 Timer midt i Arbejdstiden, og om Torsdagen endda til hen imod Aften Et Par Hundrede Kroners Løntillæg vilde derfor næppe være for meget. - Det var ikke rigtigt at sige, at Stævningsmændene ikke kom Kommunen ved. Deres Arbejde var ret omfattende, de gik saaledes med en uendelig Masse Alimentationsresolutioner, Udpantningskendelser og Værgeraadssager, og det kom dog Byens Borgere og Borgerinder ved. Taleren vilde sætte Pris paa, om de kunde faa det beskedne Tilskud, de ønskede. Han vilde ogsaa gerne slutte sig til Tanken om at forhøje Overbetjentenes Løn. Stigningen ved at blive Overbetjent var nu kun 200 Kr., saa forhaabentlig kom de i Betragtning, naar Lønregulativet skulde laves om. Han takkede paa Sundhedskommissionens Vegne for Bevillingen til Mælkekontrollen. De Penge, der var givet ud hertil, havde man haft megen Fornøjelsen af. Der var foretaget op imod 3000

Undersøgelser, og det var konstateret, at 20 pCt. af Mælken havde været inficeret. De fortsatte Undersøgelser havde medført, at Producenterne lærte, at Byen vilde have ordentlig Mælk, og derfor stadig søgte at forbedre denne.

Samuelson udtalte, at der kunde være mange Ønsker, som man gerne vilde have frem, men maatte lade ligge, fordi man maatte resignere for ikke at spænde Budgettet højere end nødvendigt. Han kunde saaledes godt have ønsket at gaa meget videre med Brolægningen, der mange Steder paa Grund af Forfædrenes Synder var alt andet end god, men man maatte jo resignere. Efter hans Anskuelse havde Brandautomobilen virket tilfredsstillende, og det bedste Bevis paa Rigtigheden deraf var da ogsaa, at København i denne Henseende tog Aarhus til Mønster. Forslaget om de 8 Brandsvende var kommet frem paa en lidt uheldig Maade; det havde været heldigere, om Brandinspektøren havde forelagt Sagen saaledes, at Brandkommissionen havde faaet Lejlighed til at drøfte den. Forøvrigt var der god Brug for de 8 Mand, det var kun Maaden, der var uheldig. Med Hensyn til Pasningen af Sluserne ved Vandværket om Natten kunde han oplyse, at Værkets Folk skiftedes til at overnatte paa Værket for at forrette denne Tjeneste, og denne Ordning var sikkert bedre end den af Hr. Simonsen foreslaaede; men Udvalget kunde jo maaske undersøge Sagen. Loven om Arbejdsløshedskasser var en god Lov, der var absolut nødvendig i et Samfund, der var ordnet saa unaturligt, at f. Eks. Lokomotivbestillingerne sendtes ud af Landet, samtidig med at Tusinder af Maskinarbejdere gik arbejdsløse. Og dette skyldtes udelukkende Embedsmændene, da man kunde begynde at bygge Lokomotiver her hjemme, hvad Dag det skulde være. - Det var glædeligt at se, hvor heldigt Belysningsvæsenets Budget stillede sig. For Elektricitetsværket var Overskudet budgetteret til 58000 Kr., og Beregning var saa nøgtern, at der endda var Udsigt til en Stigning. For Tiden laa Værket i Forhandling med Statsbanerne om Levering af Strøm til begge Stationerne og til Lokomotivværkstedet. Gik disse Forhandlinger i Orden, vilde det betyde en Merindtægt for Kommunen. Det var naturligvis rart at undgaa Overskridelser, men for Gasværkets Vedkommende kunde disse ikke altid undgaas, fordi Kulpriserne kunde svinge saa overordentlig meget. Man havde egentlig tænkt at udvide Elektricitetsværket og sat Udvidelsen i Forbindelse med Opførelsen af en Dagrenovationsanstalt, men Udvidelsen havde ikke vist sig strengt nødvendig, og dertil var senere kommet, at der i Bestyrelsen for den elektriske Bane fra Aarhus til Randers var stærk Stemning for, at Aarhus Elektricitetsværk skulde levere Banen Strøm, og saa vilde det jo være naturligt at benytte den Plads, der var, til den dertil nødvendige Udvidelse.

Da der altsaa foreløbig ingen Udvidelse skulde finde Sted, var Belysningsudvalget enig om at stryge Bevillingen til en ny 1. Klasses Assistent, men dette dog ikke anderledes, end at en anden Konto, muligvis vilde blive noget overskredet, hvis Ekstrahjælp skulde blive nødvendig. Der var indkommet en Mængde Andragender om Lønforhøjelse, saa der var vel ikke anden Udvej end i det kommende Aar at tage Lønregulativet op til Revision, saaledes at de lavestlønnede kunde faa et Tillæg. Ved Sammenligning mellem Lønningerne i København og her, viste det sig ogsaa, at de her var noget lavere. Revisionen kunde passende foretages, naar Overenskomsten med Kommunens Arbejdere udløb til 1. April 1911. Sluttelig anbefalede han Budgetforslaget i den foreliggende Skikkelse.

Mousten gjorde opmærksom paa, at der for Ordningen med Teateret angaaende Folkeforestillingerne og Musikken kun fandtes en mundtlig Aftale mellem Teateret og vedkommende Udvalg, og at der, inden Pengene kunde udbetales, maatte foreligge en virkelig Overenskomst. Der syntes at være Enighed om, at ingen af Budgettets Poster kunde spares, men desuagtet betegnede Hr. Mikael Johansen Budgettet som flot, ja kom endog med Forslag om en hel Del Forøgelse. Fælleskontoret for Velgørenhed syntes absolut ikke at være nogen kommunal Opgave. Der var ikke Tale om, at løse Eksistenser kunde benytte sig af Arbejdsløshedskasserne, da ingen kunde faa Hjælp af disse uden at have været Medlem et Aar. Forøvrigt bidrog Arbejderne selv 70-80,000 Kr. til Arbejdsløshedskasserne, og det syntes dog særdeles prisværdigt. Han troede ikke, det var værd at tale om nogen Udsættelse af Opførelsen af Epidemihospitalet, da Overenskomsten med Amtet lød paa, at Hospitalet skulde have været færdig allerede i 1902.

Olesen skulde indrømme, at det var et stort Beløb, der var opført til Hjælpekasserne, og han kunde godt være med til at betyde Kassens Bestyrelse, at den maatte holde sig indenfor denne Sum. Naar det syntes at skinne igennem flere af de faldne Udtalelser, at Kassen ikke var blevet bestyret saa økonomisk, som den burde, maatte han dog bemærke, at han havde den Opfattelse, at der var arbejdet saa økonomisk som mulig; forøvrigt var det ret vanskeligt at danne sig noget Begreb derom. I Fattigudvalget havde man imidlertid lagt Mærke til, at Bestyrelsen var inde paa en meget fornuftig Maade at uddele Hjælpen paa. Hr. Møllers Haab om at spare 15,000 Kr. af Bevillingen vilde næppe gaa i Opfyldelse. Taleren var meget glad ved den ministerielle Resolution, der gjorde det muligt at overføre Enker fra Fattigvæsenet til Hjælpekassen. Denne Ordning var ikke alene retfærdig, men ogsaa nødvendig, saa længe der intet blev gjort fra Rigsdagens Side for en Enkeforsørgelseslov. Naar en Forsørger nu døde, var Enken henvist til Fattigvæsenet, hvor

det var Synd at lade hende blive, naar det kunde ordnes saaledes, at hun kunde faa Alderdomsunderstøttelse. Han vilde gerne gaa med til at bevilge Andragendet fra Stævningsmændene, der havde et stort Arbejde. Endelig ønskede han at henlede Belysningsudvalgets Opmærksomhed paa, at Belysningen paa den stærkt befærdede Del af Banegaardsgade fra Ryesgade til Bruunsgade var meget slet.

Magnus Nielsen kunde slutte sig til Hr. Mikael Johansens Anke over de store Summer, der gik til de forskellige Kasser. Han haabede ikke, det skulde blive en Vane at benytte Hjælpekassen, saa snart man ikke kunde arbejde sig frem, men at det vilde blive en Æressag at holde sig fra den, saa længe man paa nogen mulig Maade kunde klare sig selv. Han var enig med Politimesteren i, at Overbetjentene maatte vente med Løntillæg, til Regulativet blev ændret. Stævningsmændenes Andragende kunde han tiltræde, ligesom det ogsaa forekom ham, at Retsvidnernes Løn var meget forældet, og at en Forhøjelse af 200 Kr. ikke vilde være en Smule for meget. Naar en Mand gjorde Tjeneste fra Kl. 10 til Kl. 3-4 om Eftermiddagen, kunde han nok trænge til lidt Ro og ikke have nødvendig straks at gaa i Arbejde. Endelig maatte det erindres, at Retsvidnerne mistede deres Kunder, fordi de var hjemmefra den bedste Tid af Dagen. De havde saa kun deres 600 Kr. at leve af, saa Taleren skulde varmt anbefale, at de fik det ønskede Løntillæg. Det var en meget human og rettænkende Bestemmelse, der gjorde det muligt at flytte Enker fra Fattigvæsenet til Hjælpekassen. Han kunde slutte sig til Forslagene om at gøre Bevillingen til de 8 Brandsvende ordinær og om Bevillingen til Anskaffelse af en Reserveakkumulator. Der var den største Grund til at tænke sig, at Assuranceselskaberne vilde sætte Løsørepræmierne op, hvis der ikke blev gjort noget for at holde Byens Brandvæsen paa Højde med Tidens Krav. I sidste Instans kom Ansvarer til at hvile paa Brandinspektøren, og der var ikke altid tilstrækkeligt Mandskab disponibelt, naar de mange Vagter skulde passes. - Forskellige Konti paa Fattigvæsenets Budget maatte snart kunne sættes noget ned, f. Eks.

Alimentationsudgifterne. En Fællesoptræden af Kommunerne Landet over vilde, særlig med Hensyn til en effektiv Undersøgelse angaaende Alimentationsundersøgelse, sikkert spare Fattigvæsenet ikke saa lidt. - Brolægningsvæsenet maatte altid staa for Kritik, men Udvalget havde virkelig ikke kunnet komme videre, end Budgettet viste, og Gaderne var vel heller ikke værre her end mange andre Steder. Fortovene var i hvert Fald de fleste Steder nu ombygget, og Kørebanerne var saa gode, som de kunde blive for de Penge, der var stillet til Disposition. Studsgades Brolægning var naturligvis ikke god; den maatte man imidlertid som flere andre Gader i den gamle Bydel lade ligge lidt endnu. Der blev Aar for

Aar brolagt en Del af de makadamiserede Strækninger, ligesom der anvendtes et Par Tusinde Kr. til Cyklestier, og Hovedruterne kom efterhaanden i Orden tilligemed et Par mindre Gader om Aaret. Paradisgade, som nu kom med, havde staaet for Tur de sidste 8 Aar, og man ønskede ved den at gøre Forsøg med en ny Slags mere lyddæmpende Brolægning. Med Hensyn til Gadernes Renlighed maatte det erindres, at jo større Byen blev, og jo mere Trafikken øgedes, jo vanskeligere blev det at holde Gaderne rene. Om kort Tid vilde der iøvrigt komme Forslag om Opsamling af Papir fra Gaderne.

Laursen skulde som Formand i Forskønnelsesudvalget udtale, at dette Udvalg havde faaet det, som det mente nødvendig, men de forskellige Sager var da ogsaa i Forvejen omhyggeligt drøftet. Han gik ud fra, at naar de 7000 Kr. til Teateret var kommet ind i Budgettet, saa kunde de smaa Formaliteter ved Ordningen ikke volde Vanskeligheder. Fordelen ved Ordningen var, at man bevarede det gode Musikkorps til Glæde for Byens Borgere. Det glædede ham at høre de mange smukke Forsætter, Budgetudvalget havde, men det forekom ham, at han før havde hørt Formaninger om at overholde Budgetterne, og han nærede en lille Frygt for, at der til næste Aar kunde være Trang til at fremsætte lignende Betragtninger igen, saa det vilde næppe være rigtigt at lulle sig i Illusioner i den Henseende. Han troede ikke, han hørte til dem, der saa mørkest paa Forholdene, men der var dog visse Ting paa Budgettet, der voldte ham nogen Betænkelighed. Han skulde dog ikke komme ind paa en Omtale af de enkelte Institutioner, men kun fremhæve, at naar Statsbidrag, Kommunebidrag og Bidragene fra private blev lagt sammen, var man nær ved at bruge 700000 Kr. om Aaret til Mennesker, der ikke kunde underholde sig selv. I en Befolkning paa 60000 Mennesker viste dette Tal i hvert Fald, at der var visse Vanskeligheder til Stede. Da man i sin Tid fik Loven om Alderdomsunderstøttelse, var det en almindelig Antagelse, at Udgifterne til Fattigvæsenet vilde gaa ned, men det var gaaet ganske anderledes. Man kunde længe nok sige, at man burde være human, men Kendsgerningen var dog blevet, at en megen stor Del af Befolkningen ikke kunde underholde sig selv. Og dertil kom, at der syntes at være sket en kendelig Forandring i Tankegangen de senere Aar, saaledes at mange Mennesker nu tog Hjælp fra de forskellige Kanter som noget selvfølgeligt. Dette var ikke i sin gode Orden, da Regelen maatte være, at man burde hjælpe sig selv, saa langt man paa nogen Maade kunde. - Det forekom ham endvidere, at der var en foruroligende Stigning i Antallet af uerholdelige Skatter, men maaske dog det opførte Tal kun var berettiget som Budgettal. Forøvrigt var det ofte besværligt at komme af med sin Skat, særlig de sidste Dage før Udpantning, saa

der burde vist gøres noget i hvert Fald for at Folk kunde komme under Tag, mens de ventede paa at komme af med deres Penge. I denne Forbindelse ønskede han at henstille til Udvalget for Belysningsvæsenet at overveje, om den Inkassator, der besørgede Tømning af Automatgasmaalerne, ikke kunde faa en tilsvarende Godtgørelse pr. Optrækning som de andre af Belysningsvæsenets Inkassatorer. - Han gik ud fra, at der efter den sidste Vedtagelse angaaende Tilskud til de private Realskoler ikke skulde stemmes over den paa Budgettet opførte Post paa 1000 Kr. til dem, men at dette Spørgsmaal foreløbig skulde staa aabent. I Grunden burde denne Post helst gaa ud, til Sagen skulde behandles. Han havde ikke fuld Klarhed over, hvorledes det forholdt sig med Ordningen af Aftenskolen for Arbejdere, men havde dog en Følelse af, at Elevbidraget var meget ringe. Det kunde ogsaa interessere ham at vide, hvorledes Besøget havde været, altsaa ikke blot hvor mange der var blevet indskrevet, men hvor mange der havde holdt ud, ligesom det ogsaa kunde være rart at vide, hvilke Fag der undervistes i. Efter Forlydende skulde der være indført Undervisning i et Par Sprog, men den Værdi, Sprogundervisning i Par Maaneder kunde have, var dog næppe synderlig stor. Denne Skole burde vist mere end Tilfældet var lægge Vægten paa de elementære Fag. Han skulde henstille, at Spørgsmaalet om Tilskud til Arbejderskolen fulgte med Spørgsmaalet om Tilskud til de private Realskoler og altsaa foreløbig stod aabent, saa disse to Spørgsmaal kunde drøftes i Fællesskab. - Selvfølgelig maatte Skolevæsenets Budget gaa op, men naar der taltes saa meget om at spare, maatte der dog vist kunne spares noget paa de Beløb, der mentes at medgaa til de ny Gymnastiksale og Sløjdlokaler. Det var jo ved to ældre Skoler, disse Lokaler skulde indrettes, saa der var ingen Grund til at opføre Pragtbygninger. 20-25000 Kr. kunde der vist godt spares paa denne Konto og endda faas fuldt forsvarlige og hensigtsmæssige Lokaler. - Han takkede for Forhøjelsen af Bevillingerne til St. Stefansforeningen og Søstrene i St. Johannessogn. Det vilde vist være vanskeligt at faa en Fortegnelse over Søstrenes Sygebesøg, saaledes som Hr. Simonsen ønskede, men han havde set saa meget til Søstrenes Virksomhed, at han kunde forsikre, at de gik, hvor der trængtes til dem. For Fælleskontoret for Velgørenheds Vedkommende havde han ventet, at Budgetudvalget havde taget en anden Stilling efter de sidste ny Oplysninger om Kontorets Virksomhed. Disse 600 Kr. skulde nødtigt stryges, men hvis der fra Hjælpekassens Bestyrelse kom Erklæring om, at den ikke havde Brug for Kontorets Oplysninger, vilde det naturligvis forandre Sagen. - Paa Kontoen for Repræsentationsudgifter og Rejsseudgifter kunde der vist spares noget. Der taltes meget i Byen om de Beløb, der i indeværende Aar var gaaet

med til disse Øjemed, og Folk gjorde sig ganske urimelige Tanker om Beløbenes Størrelse, saa fuld Sandhed vilde vist i dette Tilfælde være det bedste. I 1909 var der medgaaet 9771 Kr. til Rejseudgifter, hvori dog var medregnet Rejsen for dem, der var i England angaaende Laanet. For de i samme Aar anvendte Repræsentationsudgifter, 22 å 23000 Kr., maatte Udstillingen selvfølgelig bære en god Del af Skylden, men paa den anden Side var hele Beløbet maaske heller ikke kommet frem endnu. Gav man imidlertid Udstillingen Skylden for de 10000 Kr., blev der dog en Snes Tusind Kr. tilbage til Repræsentations- og Rejseudgifter i et normalt Aar, og det var ikke saa lidt. Han skulde ikke komme ind paa, hvem der havde brugt Pengene, eller hvor der var rejst hen, men kun henstille at komme ind paa kun at rejse, naar man kunde hente noget hjem, der var Pengene værd, og saa først og fremmest holde Budgettet.

Christensen troede at kunne sige, at Budgettet var lagt saa nøgternt, at der ikke behøvedes megen Diskussion om, hvad der kunde spares. De Udgifter, der fulgte af Lovgivningen og tidligere Vedtagelser, skulde jo ud. Han beklagede, at Brolægningsudvalget ikke havde taget Jægergaardsvej fra Strandvejen til Bruunsgade med, da denne Gadestrækning var meget stærkt befærdet, men forhaabentlig kom den med næste Aar. Angaaende Indkvarteringen var han ikke saa tilfreds som Hr. Mikael Johansen, da han ikke kunde se andet, end at man ved den foreslaaede Ordning vilde lægge en Byrde, der nu paahvilede Husejerne, over paa samtlige Skatteydere. Husejerne havde i Forvejen garderet sig saa godt, at denne Udgift ikke behøvede at lægges over paa Lejerne. Han kunde ganske tiltræde Bevillingen paa de 7000 Kr. til Folkeforestillingerne og Musikkorpset, men vilde dog henstille, om man ikke kunde finde en anden Form for disse Forestillinger. Det viste sig nemlig, at det ikke blot var de ubemidlede, der benyttede Forestillingerne, saa en Ordning med Rabatkuponer, der uddeltes til de forskellige Organisationer, og som kunde bruges 2 a 3 Gange om Ugen, vilde sikkert vise sig mere formaalstjenlig. - Han ønskede at henstille til Skovudvalget, at Kostskolens Elever blev henvist med deres Sport til Pladser, der ikke var videre værd, saaledes at deres nuværende Plads kunde blive lejet ud. Det forekom ham ikke, at der var Grund for Kommunen til at støtte Fælleskontoret for Velgørenhed. I hvert Fald vilde det vist være heldigt at henstille til Kontoret at forbedre sin Organisation, for vel kunde Velgørenhed misbruges, men hvis Kontoret vilde søge Assistance hos Folk, der havde virkeligt Kendskab til Arbejderkredse, saa vilde Misbrug modarbejdes, og der vilde ogsaa skabes mere Sympati for Kontorets Virksomhed. Han var blevet ilde berørt ved at høre Hr. Mikael Johansens Udtalelse om løse Eksistenser og

Bøller i Forbindelse med Arbejdsløshedskasserne og vilde nedlægge en bestemt Protest mod denne Udtalelse. Arbejdsløshedskasserne rummede kun organiserede Arbejdere, saa man havde ikke Ret til at betegne deres Medlemmer som Bøller. Til Hr. Laursen skulde han bemærke, at det kunde godt være, at det opgivne Tal, 700000 Kr., passede, men naar Hr. Laursen sagde, at dette Beløb gik til Folk, der ikke kunde underholde sig selv, troede han ikke, Hr. Laursen kunde tale med om den Ting, dertil levede Hr. Laursen for langt fra de paagældende Mennesker, hvoraf langt den aller største Del særdeles gerne vilde bestille noget, hvis de blot kunde faa Arbejde. Han kunde ikke saaledes som Hr. Mikael Johansen gaa med til at sammenligne Handelshøjskolen med Arbejdsløshedskasserne. Bevillingen til de 8 Brandsvende gik han gerne med til, da mange Forlystelsessteder krævede yderlig Vagtjeneste, og Beløbet ikke var ret stort. Brandautomobilen havde vist sig at være noget uheldig, da det var en Kendsgerning, at den daarligt kunde køre gennem Gaderne med de Akkumulatorer, den havde. Der kunde maaske nok være Grund til at imødekomme Hr. Laursens Henstilling angaaende den Inkassator, der tømte Gasautomaterne.

Simonsen havde gerne villet have forskellige Ønsker fremmet, men havde renonceret, for at Budgetforslaget kunde komme til at foreligge enstemmigt. Alt for store Fordringer vilde gaa ud over Skatten, hvis Stigning særlig ramte de smaa Skatteydere. Derfor var det nødvendigt at tænke paa dem, der skulde betale og ikke blot paa Kommunens Funktionærer, der havde det forholdsvis godt i Sammenligning med saa mange andre. Hr. Mikael Johansens Tale om Arbejdsløshedskasserne kunde næppe tages alvorligt, for disse Kasser var jo netop baseret paa det af Højre saa ofte fremhævede Princip om Hjælp til Selvhjælp. Han maatte protestere mod Udtalelsen om løse Eksistenser og Bøller. Blev disse trukket her til Byen, maatte det være af andre Grunde. Den Ordning med ligefrem at legalisere alt Tiggeri, som det syntes, at Velgørenhedskontoret tilsigtede at indføre, skulde han vente med at udtale sig om, til han havde set noget mere paa den. Med Hensyn til Indkvarteringen gik Hr. Mikael Johansen vist lidt for vidt, naar han fastslog, at Byen med den foreslaaede Ordning havde overtaget al Indkvartering, saaledes at Grundejerne blev fri for denne Byrde. Hvis man regnede med den af Politimesteren opgivne Arbejdstid for Retsvidnerne, altsaa 4 å 5 Timer daglig, var Betalingen ca. 45 Øre pr. Time, og Tiden blev ikke saa helt daarlig betalt, særlig naar det toges i Betragtning, at de paagældende havde Forretning hjemme. Forøvrigt var det ikke nogen Ros for Retsvidnerne, at Politimesteren priste dem saa stærkt, da de var den eneste Sikkerhed, Publikum havde for, at alt gik, som det skulde i Retten. Ved Juletid var der naturligvis en Del Brandvagter at besætte, men det

højeste Antal blev dog 16, og saa var der alligevel 14 Mand tilbage. I hvert Fald maatte der protesteres mod den Maade, der denne Gang som ogsaa tidligere var anvendt fra Brandvæsenets Side. Taleren følte det som sin Opgave som Medlem af Brandkommissionen at holde igen mod de altfor stærkt stigende Udgifter. Hvis Politimesteren var vis paa, at Brandautomobilen et Par Gange umiddelbart efter hinanden kunde stille til Brand paa Frederiksbjerg, saa skulde Taleren være villig til at tage noget af sin Kritik over Automobilen tilbage. Hr. Laursens Tale om de 700000 Kr. kunde lyde meget godt, men Hr. Laursen glemte at sige, hvor der skulde spares. Taleren var jo en rigtig god Prædiken, men ved en Budgetbehandling burde der samtidig peges paa, hvor der kunde spares. Hvis Alderdomsunderstøttelser skulde regnes med til Velgørenheden, maatte alle Pensioner ogsaa regnes med, for Alderdomsunderstøttelse var i Virkeligheden kun Pension; idet hele taget syntes Hr. Laursens Tale ikke at være baaret af kristelig Næstekærlighed. Taleren skulde med Fornøjelse gaa med til at stryge de 1000 Kr. til Privatskolerne, men han maatte dog gøre opmærksom paa, at det, at de udgik nu, ikke vilde faa mindste Indflydelse paa en senere Behandling. Nogen Grund til at koble Bevillingen til Arbejdaftenskolen sammen med Tilskud til Privatskolerne kunde han ikke se. Af sidste Regnskab kunde man ikke faa de Udgifter frem til Repræsentation og Rejser, som Hr. Laursen havde nævnt, og det var ikke rigtigt at tage 1909 som Norm. Taleren troede, at Aarhus Byraad var meget nøgternt med den Slags Udgifter, og at de meget omtalte Rejser gavnede ikke saa lidt og sparede Kommunen for ikke saa faa Penge.

Jakob Jensen skulde indskrænke sig til at replicere til nogle af de faldne Udtalelser. Til Hr. Mikael Johansen skulde han saaledes bemærke, at Stranden ved Strandvejen nu var afrundet saaledes, at den ikke alene passede med Strømforholdene, men ogsaa saaledes, at den afgav en udmærket Legeplads for Børn hele Sommeren igennem. Naar Militærvæsenets Byrder blev lagt over paa hele Befolkningen, vilde det nok bevirke, at Militærvæsenet blev saa forhadet af alle, at der blev Mulighed for at komme af med det. Angaaende Retsvidnerne bemærkede han, at naar Mennesker skulde sidde uvirksomme saa lang Tid, kunde Søvnigheden let overmande dem, og han skulde derfor henstille, at der blev antaget flere, saaledes at de kunde skifte, og at der blev givet Timebetaling. Han beklagede, at Politimesteren havde omtalt Skovene som sket, for Forholdet var dog det, at der skete saa godt som intet i dem. Der kunde kun nævnes et enkelt alvorligt Tilfælde, og den paagældende Forbryder var da en sindssyg Person. Skønt han derfor godt troede, at Politimesteren kunde spares, skulde han dog intet Forslag stille i saa Henseende. Med

Beklagelse havde han set, at Beløbet fra Amtet til Landevejsgaderne snart var opbrugt; men et Lyspunkt i den Handel med Amtet var det dog, at Kommunen havde faaet Tiden for Epidemihospitalets Opførelse halet ud, Han vilde takke Budgetudvalget, fordi det henlede Opmærksomheden paa at spare og formanede de forskellige Udvalg til ikke at overskride deres Budgetter. De Udvalg, han sad i, undersøgte ret jævnlig Udgiftssiden og regulede derefter Forholdene. Naar Hr. Laursen talte saa smukt om Økonomi og omtalte 90000 Kr. til nogle Gymnastiksale og Sløjdlokaler, skulde han gøre Hr. Laursen opmærksom paa, at disse Udgifter slet ikke var paa Budgettet og altsaa ikke forelaa til Behandling. Forøvrigt var Overslagene jo kun skønsmæssig, hvad den egentlige Udgift vilde blive, vidste man slet ikke endnu, og der var Forskel paa at spare og paa at anvende Pengene fornuftigt eller ufornuftigt. Hvis Hr. Laursen ønskede de 1000 Kr. til Privatskolerne strøget, skulde Taleren gerne gaa med dertil. Hr. Laursen var vist kommet noget paa Glat is med den Sum, han nævnte til humane Formaal, for Tallet var sikkert meget for stort, men i Grunden var det glædeligt, at Udgiften som Følge af de humane Love steg saa stærkt, for derved vilde man hurtigere komme ind paa en Samfundsordning, der kunde skaffe Arbejde og Pension til alle. Til Hr. Laursens Sparsommelighedsøkonomi skulde han endelig bemærke, at det var ikke godt, om man skulde efterligne Hr. Laursens Virksomhed som Formand i Forskønnelsesudvalget, for fra dette Udvalg kom der intet, end ikke det længe ventede Forslag om en botanisk Have. En saadan Fremgangsmaade var ikke klog. Det var meget søgt at fremdrage Repræsentationsudgifterne for et Aar som 1909, da Byen havde maattet tage mod Gæster baade fra Ind- og Udlandet. At lade de fremmede skøtte sig selv vilde være daarlig Økonomi, saa de Penge var sikkert givet klogt ud. Angaaende Rejseudgifter kunde han oplyse, at Skoleudvalgets Rejse alt i alt havde kostet 15 Kr. pr. Dag pr. Deltager. Han henstillede til Budgetudvalget at tænke lidt mere over de 600 Kr. til Velgørenhedskontoret. Siden Forslaget var blevet udarbejdet, havde Kontoret jo købt en stor Ejendom for at kunne optage endnu en Gren af Velgørenhedsvirksomheden. Som Forholdene var, maatte man være glad, hver Gang der blev gjort noget for at mildne Tilværelsen for de. fattige. Øjeblikket til at stryge de 600 Kr. var i hvert Fald ikke heldigt, saa Taleren skulde henstille til Budgetudvalget at tage Bevillingen op igen til 2. Behandling.

Politimesteren kunde ikke tro andet, end at Automobilten kunde køre nogle Gange til Frederiksbjerg; han kunde naturligvis ikke svare bestemt i Øjeblikket, men der foresvævede ham noget om, at den skulde kunne køre 50 km. Han havde intet imod at faa flere Retsvidner, men stort vilde dette næppe hjælpe, og det vilde blive dyrere end at forhøje

Lønnen for de nu ansatte. Vore Skove var ganske vist ikke slemme, men særlig om Sommeren søgte alligevel adskillige uheldige Eksistenser Tilhold i dem, og det var faktisk, at Kvinderne nærede en vis Skræk for at færdes i dem. I Fjor havde det beredne Politi foretaget 37 Anholdelser og afgivet 72 Rapporter over Overtrædelser af Politi- og Sundhedsvedtægt. Det beredne Politis Hovedbetydning laa dog i, at Befolkningen følte det som en Betyggelse.

Mikael Johansen gjorde opmærksom paa, at de Merudgifter, han foreslog, højst beløb sig til 1000 Kr. Han bad Politimesteren ved Politivedtægtens Ændring tænke paa en bedre Ordning med Hensyn til Forhandling af Gartnervarer paa Gader og Torve. Han vidste, at Hr. Christensen ikke var nogen Ven af Grundejerne, men det forbavsede ham dog at høre Hr. Christensen tale imod den foreslaaede Ordning med Indkvarteringen. Det var ikke Arbejdsløshedskasserne men Arbejderaftenskolen, han havde sammenlignet med Handelshøjskolen, og han havde ikke kaldt Medlemmerne af Arbejdsløshedskasserne for Bøller, men sagt, at man skulde vogte sig for, at man ikke med de humane Foranstaltninger trak løse Eksistenser og Bøller til Byen. Naar Vandværkets Overskud ikke var budgetteret højere end 9000 Kr., skyldtes det, at Udgiften til Anskaffelse af Vandmaalere, 20000 Kr., affholdtes af Driften. Overskudet var altsaa i Virkeligheden ca. 30000 Kr. Han antog ikke, Hr. Simonsen mente at være kommet i Brandkommissionen for at hindre Udviklingen, oghan haabede ikke, at det beredne

Politi blev afskaffet, da derolige Forholdi Skovene sikkert skyldtes det. Det var enyndet

Sport at falde over Hr. Laursen og ham, naar de havde en anden Mening end Byraadsflertallet, men de maatte dog ogsaa have Lov til at fremsætte deres Anskuelser, naar det skete i en loyal Form. Socialdemokraterne kunde nok være glade ved Budgettet, da de havde faaet alle deres Ønsker opfyldt; Byraadets øvrige Medlemmer vilde lige saa gerne som Socialdemokraterne være med til at støtte desmaa, men maatte dog ogsaa have Lov til at holde igen. Skatten faldt ikke haardt paa Arbejderne, det var de middelstore og de større Indtægter, der bar Byrden.

Samuelson bemærkede, at Belysningen paa Banegaardsgade ikke kunde blive bedre, før Grundejerne selv vilde bidrage dertil. Inkassator Harder ved Belysningsvæsenet havde intet at beklage sig over; da Harder blev ansat, var han allerede saa gammel, at han ikke vilde være blevet ansat, hvis der var blevet taget Hensyn til Alderen, og der var ogsaa Forskel paa at gaa med Regninger og paa at tømme Automatmaalere. Udvalget havde tilbudt ham

Uniform, men den ønskede han ikke. Budgetudvalget skulde have Tak, fordi det var gaaet med til at give Kvinderne gratis Adgang til Nødtørftsanstalterne.

J. C. Petersen mente, at den største Fare ved den udstrakte Velgørenhed laa i, at den svækkede Begrebene om, at det var en Pligt for enhver at sørge for sig og sine. Det havde man haft Bevis for adskillige Gange. I Udvalget for Bygninger og Inventar, der optog husvilde i den gamle Borgerskole og den gamle Sømfabrik, havde han saaledes flere Gange hørt en husvild Mand stille Fordringer og bemærket, at Begreberne var saa demoraliserede, at husvilde ligefrem ansaa det for Kommunens Pligt at skaffe dem Husly. Naar det var altfor let at faa Hjælp af det offentlige, blev Energien let slappet. Saadanne Kendsgerninger burde mane Hjælpekassens Bestyrelse til at være mere forsigtig med Uddelingen af Kassens Midler. I det hele taget var det jo Mening, at Kassen kun skulde træde til under øjeblikkelig Nød, eller naar vedkommende var nær ved den Alder, da Alderdomsunderstøttelse kunde opnaas. Fælleskontoret for Velgørenhed kunde sikkert gøre god Nytte for Hjælpekassen, hvis dennes Bestyrelse vilde udnytte Kontorets Viden, og derfor vilde Taleren gerne anbefale at Bevillingen paa de 600 Kr. blev optaget igen ved 2. Behandling i alt Fald for i Aar. Naar de private gav saa store Beløb, kunde Kommunen nok give Kontorets Administrationsomkostninger. Naar Hr. Jakob Jensen slog paa, at de 90000 Kr. til Gymnastiksale kun var rent kalkulatorisk, skulde han minde om, at de 60000 Kr., der var kalkuleret til Gymnastikbygningen ved Skolen i Finsensgade, fuldt ud gik med. Med Hensyn til de ny Skolebygninger haabede han, at Flotheden var kulmineret med den sidst opførte Skole.

Jacobsen troede, at Brolægningsudvalget havde taget de Strækninger med, der trængte mest, men adskillige Ønsker havde Udvalget jo maattet renoncere paa at faa opfyldt, saaledes en Forbedring af Stien til Riis Skov og Anlæg af en Nødtørftsanstak ved Knudrisbakke. Han haabede, at de 7000 Kr. til den kommunale Musik og Folkeforestillingerne blev bevilget, og han kunde anbefale, at Bevillingen til de 8 Brandsvende blev genoptaget ved 2. Behandling, saa der altid kunde være fornødent Mandskab disponibelt. Stævningsmændenes Lønandragende kunde han ligeledes anbefale, ligesom han ogsaa kunde anbefale at forbedre Lønnen for Lygtetænderne, fra hvem der vist forelaa et Andragende. De 60000 Kr. til Hjælpekassen var naturligvis mange Penge, men Kassens Virksomhed skulde jo ogsaa medføre, at Fattigvæsenet sluttelig kun kom til at omfatte en Arbejdsanstalt. Arbejdsløshedskasserne var baseret paa Princippet om Hjælp til Selvhjælp; Arbejdsmændene svarede saaledes 15 Øre hver Uge til Kassen,

hvoraf ingen kunde faa Hjælp uden at have været Medlem et Aar. Han anbefalede Budgetforslaget.

Magnus Nielsen oplyste, at Brolægningsudvalget snart vilde fremkomme med en Oversigt over Vedligeholdelsesudgifterne for de makadamiserede Gader. Selvfølgelig vilde det betale sig at brolægge disse, men det vilde jo blive en kolossal Udgift, saa det maatte ske lidt efter lidt. De 2000 Kr. til Fjernelse af Tang var selvfølgelig opført under den Forudsætning, at Havnen gav et lignende Beløb. Retsvidnernes Timeløn blev næppe saa høj, som Hr. Simonsen beregnede den til. Han takkede Politimesteren for Ideen med det ridende Politi, der var til stor Betryggelse for Befolkningen.

Laursen skulde glæde sig, hvis han havde været saa heldig at holde en Prædiken, der havde virket opbyggende for Hr. Simonsen; men det havde nu ikke været hans Tanke at holde Prædiken i Byraadet. De 700000 Kr. til humane Formaal var ægte nok, for de 600000 Kr. fandtes paa Budgettet, naar Statstilskudet blev regnet med, og de privates Del kunde sikkert regnes til 100000 Kr. Han havde med Vilje brugt Udtrykket "dem der ikke kunde underholde sig selv", og han troede nok, man havde en fejl Opfattelse af, hvem han færdedes imellem. Han skulde intet have imod at regne Pension og Livrente med i denne Forbindelse, men han maatte dog gøre opmærksom paa, at Livrente var oplagt Arbejde, og at pensionsnydende selv havde bidraget til Pensionen. Fakta var, at en hel Del Mennesker var tilbøjelig til at stole paa Hjælp og derfor fik Energien slappet. Det bedste var, at Selvopholdelsesdriften var levende i Folk, og at det offentlige hjalp saaledes, at den kunde blive ved at være levende. Det glædede ham, at man fra en vis Side talte med Betænkelighed om en altfor høj Skat, men vedkommende Taler havde næppe Ret i, at Skatten ramte haardest nedad til. Det var Indtægterne fra 1500 Kr. til 3000 Kr., der mærkede Skatten mest. Da han ikke havde været Formand ret længe i Forskønneisesudvalget, havde han jo ikke kunnet udrette saa meget endnu, men Tanken om den botaniske Have var stadig oppe, kun maatte dens Realisation vente, til den belejlige Tid kom. Han henstillede til Belysningsvæsenet af give den Inkassator, der tømte Automatmaalerne, et Løntillæg, der svarede til Udgiften til en Uniform. Beløbet til Gymnastiklokalerne var ganske vist ikke paa Budgettet, men det vilde være for sent at gøre Ophævelser, naar Tegninger og Overslag forelaa, og derfor havde han gjort det uu. Repræsentationsudgifterne havde han fremdraget, fordi der herskede fuldstændig fejle Meninger i Befolkningen om den Sag.

Formanden oplyste, at der efter Kommunebogholderens Opgørelse var medgaaet 22000 Kr. til Repræsentation og 9000 til Rejseudgifter. Af de 22000 Kr. var de 11000 Kr. rent og skært foranlediget ved Landsudstillingen, og de andre 11000 Kr. var ikke alene gaaet til Fællesspisninger og lignende, men ogsaa anvendt til uforudsete Udgifter. Forøvrigt sammenhobede adskillige Udgifter sig under denne Konto, skønt de ret beset ikke hørte hjemme der. Under de 11000 Kr. var saaledes opført Udgiften i Anledning af Købstadmødet og Ligningskommissionernes store Møde i Sommer. Det opførte Beløb for Afgang i Skatter var ikke større end nødvendigt.

Simonsen mente vedblivende, at det var de smaa Skatteydere, der haardest følte Skattebyrden. Han gav ikke en Øre for Hr. Laursens og andre Medlemmers Jerimiader over de humane Love, naar de ikke blev ledsaget af Forslag om at tage noget bort, men saadanne Forslag turde de Herrer ikke stille. Hvis det, at Fælleskontoret havde købt sig en Bygning, betød, at Kontoret blev flyttet ud af en privat Mands Butik, saa havde han intet imod at genoptage Bevillingen paa de 600 Kr.

Christensen bemærkede til Hr. Laursen, at Moralprædikener kunde være gode nok, men for sultne Mennesker var Brød dog bedre. Han troede nok, at den store Befolkning følte Militærvæsenets Tryk saa haardt, at den ikke behøvede at faa det forøget, og han skulde indrømme, at han ikke havde stor Sympati med Husejerne, efter den Maade de i de senere Aar var gaaet frem paa med at sætte Huslejen op. Han udtalte atter Haabet om, at Jægergaardsvej blev en af de første af de makadamiserede Gader, der blev brolagt.

Jakob Jensen maatte overfor Hr. J. C. Petersen gøre opmærksom paa, at, Gymnastikbygningen ved Skolen i Finsensgade foruden 2 Gymnastiksale rummede 2 Sanglokaler og 1 Sløjdløkkale, og at Bygningen var opført saaledes, at den kunde bære endnu en Etage.

Laursen holdt med Hr. Christensen i, at det var bedre at give en sulten Mand noget at spise end en Tale.

Samuelson oplyste, at Lygtetænderne stod i Belysningsarbejdernes Fagforening, og at der mellem dem var Folk, der ikke egnede sig for andet Arbejde. Hvis de derfor stillede Krav om Lønninger, som en Mand kunde leve af, vilde det blive nødvendigt at ansætte unge Folk. Den Uniform, der var tilbudt Inkassator Harder, bestod kun af en Kasket og en Jakke og skulde nærmest tjene som Legitimation for ham.

Mousten kunde meddele Forskønnelsesudvalget, at det var Budgetudvalgets Mening, at Pengene til Teateret ikke blev udbetalt, før der forelaa en virkelig Overenskomst.

Laursen skulde nok træffe Aftale i saa Henseende med Teaterets Bestyrelse og Budgetudvalgets Formand.

Budgetforslaget overgik til 2. Behandling, og Ændringsforslag indkaldtes til førstkommende Mandag Middag Kl. 12.

Uddrag fra byrådsmødet den 3. marts 1910 - side 2

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 280-1909)

Forslag til Overslag over Kommunens Indtægter og Udgifter i 1910-11 -

2. Behandling.

Til Forslaget var fremkommet følgende Ændringsforslag :

Ad Konto I 3. Forslag fra Budgetudvalget om at optage 85 Kr. til Vedligeholdelse af en Cykel til Byraadets Bud (efter Regning).

Vedtoges.

Ad Konto I 4. a. Forslag fra Udvalget for Bygninger og Inventar om at optage en ekstraordinær Udgift af 700 Kr. til Hvidtning og Malning m. m. af den tidligere Stiftsprovstebolig udvendig samt til Istandsættelse af Bygningens Tag. - Tiltraadt af Budgetudvalget.

Vedtoges.

Ad Konto II 1. a. 8. Forslag fra Dagmar Petersen om Forhøjelse af Posten med 120 Kr. - Ikke tiltraadt af Budgetudvalget.

Formanden meddelte, at Budgetudvalget ikke havde kunnet tiltræde hverken dette eller de andre af Fru Petersen stillede Forslag, der sigtede til Forhøjelse af Pigelønningerne paa Fattiggaarden, de gamles Hjem og Sygehusene, idet Udvalget mente, at den Art Forhøjelser maatte bero paa de forskellige Udvalg, og at det var vanskeligt at fastholde samme Løn for alle Piger, der var ansat ved de forskellige Institutioner. Iøvrigt havde

Budgetudvalget ogsaa opfattet Forslagene som en Opfordring til Udvalgene om at forhøje Lønningerne.

Forslaget toges tilbage.

Ad Konto III. Forslag fra Magnus Nielsen, J. C. Petersen, Laursen, Møller, Mikael Johansen og Paulli om, at Posten nedsættes fra 60000 Kr, til 56800 Kr. - Ikke tiltraadt af Budgetudvalget.

Formanden meddelte, at Budgetudvalget ikke havde kunnet tiltræde Forslaget, fordi det ansaa det for rigtigst at bevilge det Beløb, Hjælpekassens Bestyrelse havde ønsket.

Møller beklagede, at Udvalget ikke havde taget Hensyn til Forslaget. Han kunde godt forstaa, at Bestyrelsen ønskede saa meget som muligt, men paa den anden Side maatte det i Ændringsforslaget anførte Beløb ogsaa nok kunne slaa til. Med et Beløb af 50000 Kr. var man lige tæt ved 1 Kr. pr. Indbygger og altsaa meget højere oppe end andre Byer. Forslaget om at nedsætte Beløbet til 56800 Kr., hvoraf de 6800 Kr. altsaa var beregnet til Enkernes Overgang til Hjælpekassen, var nærmest stillet, fordi man derved bestemt vilde betyde Hjælpekassens Bestyrelse, at højere ønskede man ikke at gaa. Om 8-10 Maaneder kunde Bestyrelsen ellers godt mene, at det gik nok med at forlange yderlig Tilskud. Han anbefalede Ændringsforslaget.

Simonsen meddelte, at Ændringsforslaget var forfattet af Hr. Laursen og tiltraadt af Højre med Undtagelse af Hr. Rahr. Der var ved Budgettets 1. Behandling blevet talt stærkt imod at bevilge det opførte Beløb til Hjælpekassen, men der var ikke blevet fremført et eneste Bevis for, at Kassen administreredes uforvarligt. Det foreliggende Ændringsforslag mindede om en tom Demonstration og kunde ikke være alvorlig ment, men kunde kun være Forsøg paa at kaste et lille Skær af Alvor over den stærke, men uberettigede Kritik, der var blevet øvet. I sidste Møde havde Hr. Laursen paastaaet, at der her i Byen medgik 700000 Kr. i velgørende Øjemed. Denne Sum var ganske vist meget stor, men en betydelig Del af dem, der fik Hjælp, kunde meget godt forsørge sig selv, hvis de blot kunde faa Lov dertil, og iøvrigt holdt Hr. Laursens Beregning næppe Stik, hvad Taleren dog ikke skulde komme ind paa, men kun gøre opmærksom paa, at hele Resultatet af den megen Talen var resulteret i Forslag om at stryge et Beløb paa kun 3200 Kr. Dette kunde ikke kaldes andet en tom eller maaske snarere en tam Demonstration, og der var derfor ikke nogen Grund til at fravige den opførte Bevilling. Stigningen fra sidste Aar var kun 3000 Kr., men at følge Højregruppen vilde være det samme som at sige, at Udgiften til Hjælpekassen aldrig maatte komme

højere op, hvor meget end Byen voksede. Hr. Møllers Motivering af Ændringsforslaget gjorde det endnu værre, for efter den syntes det jo., som om man mente, at Hjælpekassens Bestyrelse alligevel senere kom om yderlig Bevilling, og man derfor nu vilde trække noget fra. En saadan Fremgangsmaade kunde Taleren ikke være med til, da Meningen med at bevilge den Sum, Bestyrelsen ønskede, netop var at betyde Bestyrelsen, at den maatte klare sig med denne Sum. Der blev sidste Aar bevilget 50000 Kr. til Hjælpekassen, og der var nu opført 6800 Kr. til de 35 Enkers Overgang fra Fattigvæsenet, men det var ret sandsynligt, at der i Aarets Løb kunde komme flere Enker til, og i saa Fald vilde Hjælpekassen jo faa mindre end sidste Aar, hvis man vedtog Ændringsforslaget. Han vilde bede Medlemmerne stemme for at lade de 60000 Kr. blive staaende. Ændringsforslaget var kun et Slag i Luften.

Rahr fandt det meget naturligt, at der ikke var blevet rettet Henvendelse til ham om at tiltræde Ændringsforslaget, da han selvfølgelig ikke kunde være med til at foreslaa Ændringer til det Forslag, han selv havde været med til at stille. Han forstod godt, at Meningen med Ændringsforslaget var, at man ikke vilde over de 50000 Kr. til Hjælpekassen, men netop fordi han mente, at der ikke maatte komme fornyet Henvendelse fra Kassens Bestyrelse, var det, at han var gaaet med til at foreslaa 60000 Kr. Det var meget rigtigt, at der kunde komme flere Enker til i Aarets Løb, men naar Byraadet gav Kassen den Sum, den selv ønskede, var der ingen Grnd for Kassen til at vente mere. Han anbefalede at nægte Ændringsforslaget.

Mikael Johansen fremhævede, at Forslagsstillerne kun havde ønsket at pege paa, at Aarhus med Tilskud til Hjælpekassen var meget højt oppe i Sammenligning med andre Byer, København indbefattet. I denne By var Tilskudet oppe paa 420000 Kr., og efter Forholdet mellem Byernes Størrelse skulde Bidraget her altsaa kun være 42000 Kr. Og ligeledes forholdt det sig med Bidraget til Arbejdsløshedskasserne. Ændringsforslaget var altsaa ikke stillet, fordi Forslagsstillerne i nogen Maade vilde være inhumane. Forøvrigt var der slet ikke blevet sagt, at Hjælpekassen blev ledet uforvarsligt, men der var kun blevet peget paa, at Aarhus med Tilskud var meget højt oppe, for ogsaa med Hensyn til de humane Forhold maatte der holdes igen, naar der administreredes med andres Penge. Det var meget smukt at flytte Enkerne fra Fattigvæsenet til Hjælpekassen, men denne Opgave laa dog vist noget udenfor Kassens Forudsætninger. Han anmodede Medlemmerne om at stemme for Ændringsforslaget, der ikke paa nogen Maade kunde kaldes knebent.

Laursen vilde, naar Hr. Simonsen paastod, at den af Taleren nævnte Sum, 700000 Kr., var gal, henstille til Hr. Simonsen enten at indrømme, at Summen var rigtig, eller paavise, hvori det gale bestod. Hr. Simonsens Hensynsfuldhed om ikke at komme ind paa det Forhold brød Taleren sig ikke om. De 700000 Kr. var ikke nævnt, fordi han misundte nogen noget, men kun for at vise, at man ikke kunde se saa lyst paa de økonomiske Forhold, som sket var fra flere Sider. Det var aldeles ikke Meningen at puste Forslaget om de 3000 Kr. op til nogen større Budgetsag, men kun at pointere, at 50000 Kr. var en Sum, som Hjælpekassens Bestyrelse nok kunde administrere med. I hvert Fald gjorde Ændringsforslaget Nytte som et lille Advis til Bestyrelsen om, at den maatte tænke paa at fordele Pengene fra Sommeren af. Han havde Følelsen af, at Bestyrelsen de første Aar havde famlet sig noget frem, hvad for Resten ikke var saa underligt, da baade Institutionen og Folkene var ny, men nu var Arbejdsplanen vist saa fast, at Arbejdet kunde udføres saa godt, som det kunde forlanges i hvert enkelt Tilfælde. At der undertiden kunde tages fejl, var ikke saa underligt; det hændte for alle, der havde med den Slags Sager at gøre. Endnu en lille Grund til Ændringsforslaget kunde anføres, skønt den var kommet til, efter at dette var stillet, og det var det af Indenrigsministeren stillede Forslag om at lade Kirkebøssernes Indhold gaa til Hjælpekasserne. Hvis det vedtoges, vilde det dog betyde noget.

Simonsen mente, at det gale ved Hr. Laursens Beregning med Hensyn til de 700000 Kr. til Mennesker, der ikke kunde underholde sig selv, laa i, at Hr. Laursen regnede det Beløb med, der gik til Alderdomsunderstøttelse uden tillige at regne Pensioner med, skønt de alderdomsundertøttede havde lige saa god Ret til Forsørgelse som Embedsmændene. Desuden medregnede Hr. Laursen Tilskudet til Arbejdsløshedskasserne, skønt det laa i Sagens Natur, at de Penge gik til Folk, der kunde ernære sig selv, hvis de blot kunde faa Arbejde Forslaget om at spare de 3200 Kr. viste, at man fra en vis Side havde et godt Øje til de Mennesker, der var nødt til at søge Hjælp.

Forkastedes.

Ad Konto IV 3. a. 7. Forslag fra Dagmar Petersen om at forhøje Posten med 336 Kr. - Ikke tiltraadt af Budgetudvalget.

Toges tilbage.

Ad Konto VI 1. a 1. Forslag fra Simonsen og Marinus Petersen om, at Bevillingen af Løn til en kvindelig Assistent, 800 Kr., bliver gjort afhængig af, at Pladsen bliver opslaaet offentlig, og at Assistenten bliver ansat af Byraadet eller af Budgetudvalget efter Indstilling af

Politimesteren.

Tiltraadtes.

Ad Konto VI 2. b. 1. Forslag fra Magnus Nielsen, J. O. Petersen, Laursen, Møller, Mikael Johansen, Paulli og Jul. Andersen om, at Posten forhøjes med 400 Kr., nemlig med 200 Kr. til hver af de 2 Retsvidner. - Budgetudvalget foreslaar en Forhøjelse af 100 Kr. til hvert Vidne.

Simonsen ansaa det for heldigst og retfærdigst at ansætte Retsvidnerne paa Timebetaling. Da de nu ansatte imidlertid var gamle Folk, havde der ikke været Stemning i Budgetudvalget for at gøre nogen Forandring i den Henseende nu, og man var saa enedes om at foreslaa Lønnen forhøjet til 700 Kr., hvorved den efter det i sidste Møde nævnte Timetal vilde komme op paa ca. 50 Øre i Timen. Naar Taleren var gaaet med til Forslaget, var det under den Forudsætning, at man i Tilfælde af Vakance vilde søge at indføre en anden Ordning. For 3 Aar siden var Retsvidnernes Løn iøvrigt blevet forhøjet.

Politimesteren var glad ved, at Budgetudvalget havde foreslaaet at forhøje Lønnen med 100 Kr.; han havde naturligvis været mere glad, om det var blevet med 200 Kr., men vilde i hvert Fald takke for de 100 Kr. Han var ikke ganske sikker paa, om det var foreneligt med Loven at lønne Retsvidnerne med Timebetaling, men det kunde jo undersøges.

Magnus Nielsen beklagede, at Retsvidnerne ikke kunde faa de 200 Kr. Det kunde gerne være, at de for 3 Aar siden fik et Tillæg paa 100 Kr., men Arbejdet blev ogsaa forøget hvert Aar. Dertil kom, at deres Arbejde faldt i den bedste Arbejdstid, og at de næppe kunde arbejde synderligt for sig selv efter at have siddet 5 Timer eller derover i Retten. Nogen synderlig Forretning kunde de ikke drive ved Siden af, da Kunderne jo ikke kunde være tjent med ikke at træffe dem en stor Del af Dagen, saa i Virkeligheden var de henvist til at leve af de 700 Kr. Det forbavsede ham, at Hr. Simonsen kunde være med til at stille de Mennesker saaledes.

Simonsen bemærkede, at disse Stillinger Landet over blev besat med gamle Folk, der ikke egnede sig til egentligt Arbejde, og at Retsvidnestillingen derfor betragtedes som et Bierhverv. Han skulde intet have imod at komme bort fra det System og den Opfattelse, men i saa Fald maatte der ansættes yngre Folk. En Timebetaling af 50 Øre for det Arbejde, der fulgte med at være Retsvidne, maatte kaldes ret god, og der vilde sikkert være stor Tilstrømning, hvis de var ledige.

Mikael Johansen hævdede, at Retsvidnerne var gamle Borgere, der gerne vilde ernære sig selv uden at falde det offentlige til Byrde, og han forstod ikke, at Folk, der roste sig af deres Humanitet, ikke kunde tiltræde Forslaget om at forhøje Lønnen med 200 Kr. Retsvidnerne maatte være til Disposition til enhver Tid, selv Natarbejde kunde de risikere, saa Forhøjelsen vilde ikke i nogen Maade være for stor. Naar Budgetudvalget var gaaet med til en Forhøjelse paa 100 Kr., havde det dermed anerkendt Princippet, saa det var uforstaaeligt, at det ikke ogsaa kunde gaa med til 200 Kr.

Politimesteren gjorde opmærksom paa, at der, hvis Retsvidnerne skulde lønnes med Timebetaling, maatte tages Hensyn til, at Arbejdstiden var ubestemt, og at de skulde være rede til enhver Tid. Natarbejde kunde de dog nok undgaa.

Simonsen regnede ikke Retsvidnernes Arbejde for Arbejde i egentlig Forstand.

Mikael Johansen ansaa Retsvidnernes Arbejde for ret betydningsfuldt, da de jo som af Hr. Simonsen fremhævet var til Sikkerhed for Publikum.

Budgetudvalgets Forslag vedtoges.

Ad Konto VI 5. Henstilling fra Magnus Nielsen, J. C. Petersen, Laursen, Møller, Mikael Johansen, Paulli og Jul. Andersen om, at der optages et Beløb til Forøgelse af Stævningsmændenes Indtægt.

Formanden meddelte, at Budgetudvalget ikke kunde efterkomme Henstillingen, da det ikke paahvilede Kommunen at udrede Betaling for noget af de Hverv, der paahvilede Stævningsmændene.

Magnus Nielsen vilde gerne vide, hvem det saa paahvilede at lønne Stævningsmændene for deres Ekstraarbejde. Stævningsmændene maatte kunne nægte at udføre det Arbejde, de ingen Løn fik for.

Politimesteren oplyste, at Stævningsmændene ikke kunde nægte at udføre visse ulønnede Hverv. De havde intet Retskrav paa at lønnes af Kommunen, men det vilde dog være hensynsfuldt, om denne ydede dem et lille Tilskud.

Formanden fremhævede, at Tilskud til Stævningsmændene maaske i Tiden vilde komme til at andrage ret store Beløb. Det var meget rigtigt, at de blev ganske uretfærdigt behandlet, men Kommunen kunde ikke gøre ved, at Staten søgte at faa det paagældende Arbejde udført saa billigt som muligt. Af rent principielle Grunde burde Kommunen ikke overtage

denne Byrde.

Simonsen mente, at Stævningsmændene maatte gaa til de Autoriteter, der havde ansat dem. Hvis de ikke var tilfreds med deres Kaar, kunde de Strejke som alle andre; men Kommunen kunde ikke træde til, da den ikke kunde paatage sig Byrder, der ikke paahvilede den, og da den intet andet havde med Stævningsmændene at gøre, end at de gik paa Byens Gader. Naar Værgeraadene kunde lønne en Sekretær med 30 Kr. om Maaneden, kunde de vel nok skaffe Stævningsmændene Betaling for det Arbejde, de udførte for dem.

Jakob Jensen fandt, at dette og enkelte andre Ændringsforslag viste, at vedkommende Medlemmer burde have undersøgt Sagerne, før de stillede Ændringsforslag. Han beklagede at se Hr. Mikael Johansen være med til at søge at trække Udgifter fra Staten over til Kommunen, eftersom Hr. Johansen og Taleren ellers altid havde været enige om, at der burde gaas den modsatte Vej.

Magnus Nielsen takkede Hr. Jakob Jensen for Belæringen. Han kunde fuldt ud slutte sig til Hr. Simonsens Udtalelse om, at Værgeraadene burde lønne Stævningsmændene, og vilde henstille, at de fik Betaling gennem dem. Ligeledes heustillede han til Politimesteren at lade Stævningsmændenes Arbejde ved at lade Politiet nøje paase, at Alimentanter anmeldte deres Opholdssted.

Formanden oplyste, at Stævningsmændene efter Loven var pligtige at udføre Tjeneste for Værgeraadene, saa fra disse kunde de intet Tilskud faa.

Mikael Johansen skulde gerne indrømme, at det ikke var hans Princip at læsse Statens Byrder over paa Kommunen, men i dette Tilfælde var det vel heller ikke klart, hvem Byrden paahvilede, og Stævningsmændenes Arbejde blev i hvert Fald udført i Kommunen, som i mange Tilfælde havde hjulpet, hvor der var mindre Grund end her. Det forekom ham ret betegnende, at Socialdemokraterne ikke kunde gaa med til at yde de smaa Tilskud til Retsvidnerne og Stævningsmændene, men ellers nok kunde rutte med Hundredtusinder.

Simonsen hævdede overfor Hr. Mikael Johansen, at der her ikke var Tale om at yde noget, men om at afholde en Udgift, man ikke havde Lov til. Hr. Johansen skraalede altid op om den høje Skatteprocent, men vilde nu paabyrde Kommunen Byrder, som den intet havde med at gøre.

Jakob Jensen beklagede, at Forslagsstillerne var gaaet i Vandet ved at stille de

Ændringsforslag.

Mikael Johansen havde ventet, at Formanden havde paataalt Hr. Jakob Jensens Udtalelse.

Politimesteren oplyste, at Stævningsmændenes Arbejde faldt over paa Politibetjentene, hvis Sagen blev stillet paa Spidsen.

Formanden bemærkede, at da der intet Forslag var stillet, var der intet at stemme om.

Ad Konto VII 4. a. 1. q. Forslag fra Dagmar Petersen om at forhøje Posten med 912 Kr. - Ikke tiltraadt af Budgetudvalget.

Toges tilbage.

Ad Konto XII 1. c. 1. Forslag fra Magnus Nielsen, J. C. Petersen, Laursen. Møller, Mikael Johansen, Paulli og Jul. Andersen om at forhøje Posten med 280 Kr. til 8 Brandsvende mere á 35 Kr. - Ikke tiltraadt af Budgetudvalgets Flertal.

Politimesteren vilde meget anbefale Ændringsforslaget. Der var stor Trang til de 8 Brandsvende, og hvis Bevillingen ikke blev givet, skulde man afskedige dem, der blev antaget i Fjor, skønt der ingen Tvivl var om, at Styrken snart maatte forøges igen.

Simonsen havde den Opfattelse, at de 8 Svende var ganske overflødige, og at man ved at antage dem vilde paaføre Byen en unødvendig Byrde. Udgiften til Brandvæsenet havde udviklet sig i en meget betænkelig Grad; i de sidste 4 Aar var den nemlig steget fra 42000 Kr. til 62000 Kr. foruden de 30000 Kr. til Automobilten. Stigningen var altsaa paa 50 %, medens Byen i samme Tidsrum kun var vokset med 15 %. Vagterne kunde udmærket godt blive udført, idet Reservemandskabet var meget glad ved at faa dem, saa det Ansvar, der fulgte med at nægte Bevillingen kunde nok bæres. Efter Sigende var der afskediget 8 Brandsvende, men kun een af dem, der blev antaget for Landsudstillingens Skyld, og 7 ældre Folk. Han henstillede til Brandkommissionens Formand at sætte denne Sag paa Dagsordenen for Kommissionens næste Møde for at faa oplyst, hvorledes det hang sammen, og om Brandinspektøren med den Fremgangsmaade havde til Hensigt at lægge Pres paa Byraadet.

Rahr forstod ikke, hvorledes Hr. Simonsen med saa stor Sufficance kunde erklære de 8 Brandsvende for unødvendige og overflødige, naar baade Kommissionens Formand og Inspektøren fandt dem nødvendige. Naar disse udtalte sig saaledes, burde man stille sig imødekommende, navnlig da det ikke drejede sig om mere end 280 Kr.

Mikael Johansen gjorde gældende, at de sagkyndige ansaa de 8 Svende for nødvendige. Det erkendtes fra alle Sider, at Byernes Brandvæsen havde forbedret sig betydelig de senere Aar, og netop derfor havde Købstadkommunernes almindelige Brandforsikring nedsat Præmien for Kommunens Bygninger med 15 %, saa man fik altsaa fuld Ekvivalent for Udviklingen. Naar de sagkyndige derfor var enige om, at de 8 Svende var i høj Grad nødvendige, vilde det være uklogt at sætte sig imod den lille Bevilling.

Jakob Jensen maatte, naar Brandkommissionens Formand ved en bestemt Lejlighed havde sagt, at Byraadets Flertal vilde standse Brandvæsenets Udvikling, bede ham bemærke, at Brandvæsenets Udvikling først begyndte i 1900, da Socialdemokraterne kom ind i Byraadet, saa det nuværende gode Forhold skyldtes dem. Nu syntes det imidlertid, som om de saakaldte sagkyndige var blevet helt gale efter at udvikle Brandvæsenet, og skulde man have fulgt dem, vilde Byen have haft mindst 3 Brandstationer. Brandvæsenet var nu saa godt og forsvarligt, at der var Grund til at standse lidt.

Magnus Nielsen syntes, det lod til, at man skulde være Socialdemokrat for at være sagkyndig paa Brandvæsenets Omraade. Han kendte nu ogsaa lidt til Brandvæsenet og vilde bestemt tilraade at give den lille Bevilling. Med Hensyn til Styrkeantal vilde man saa være saa godt garderet, at der ikke saa snart vilde komme flere Ønsker frem. Det var meget rigtigt, at de 8 Brandsvende var blevet afskediget, eftersom de skulde have en Maanedes Opsigelse til 1. April. Hidtil havde det været saaledes, at Brandinspektøren baade antog og afskedigede Svendene, og Taleren tvivlede ikke om, at Inspektøren ved denne Lejlighed havde været lige saa retfærdig som hidtil.

Samuelson troede, at man uden Skade kunde undvære de 8 Brandsveude. Efter Reservebrandsvendenes Udtalelse var der med Hensyn til Vagter kun travlt ved . Juletid. Grunden til den store Stigning i Brandvæsenets Budget var Anskaffelsen af Materiel. Det var en Kendsgerning, at Embedsmændene i de forskellige Institutioner havde en lille Tilbøjelighed til at faa Anskaffelserne lidt bedre end nødvendig for at kunne præsentere udadtil, og Brandinspektøren havde ikke haft saa ganske lidt af denne Tilbøjelighed. Taleren havde været i Brandkommissionen i 10 Aar, og man havde der døjet ikke lidt med Kaptajn Springborgs Lyst til at være eneraadende. Det var naturligt, at Inspektøren havde Ret til at afskedige Reservemandskabet, men der kunde dog de nu stedfundne Afskedigelser meget godt ligge noget mere end en Formfejl.

Laursen pegede paa Modsigelsen mellem de Herrer Jakob Jensens og Samuelsons

Udtalelser om Brand væsenets Udvikling. Hr. Jakob Jensen tilskrev Socialdemokraterne Æren for denne, hvilket selvfølgelig var fejlagtig, medens det fremgik af Hr. Samuelssens Udtalelser, at Inspektøren altid vilde have Materialet bedre end nødvendigt. Alt tydede imidlertid paa, at Udviklingen skyldtes et Samarbejde.

Christensen kunde gaa med til at stemme for Bevillingen, fordi han ingen Ulykke saa i at bevilge det Par Hundrede Kroner, naar man samtidig kunde give de paagældende en lille Ekstraindtægt ved Vagt tjenerne. Han troede ikke, at Talen om Sagkundskaben havde saa meget paa sig i dette Tilfælde, og han henstillede til Brandkommissionen angaaende Afskedigelserne at undersøge, hvem der havde godt fast Arbejde og altsaa ikke vilde være saa uheldigt stillet ved en Afskedigelse som de i denne Retning mindre heldigt stillede. Fra Socialdemokraternes Side var der ikke Tale om at bræmse Udviklingen, og blev dette Forslag vedtaget, vilde det ske ved Hjælp fra Socialdemokrater.

Politimesteren havde aldrig sagt, at Byraadets Flertal vilde standse Brandvæsenets Udvikling. Hans Udtalelse refererede sig til en Udtalelse fra et enkelt Medlem om, at Brandvæsenet kun havde til Opgave at redde Menneskeliv, medens Redningen af Gods burde overlades til Assuranceselskaberne.

Simonsen vilde protestere imod, at ældre Folk blev afskediget, mens man beholdt de Svende, der var blevet ansat ekstraordinært i Anledning af Udstillingen. Det var en løjerlig Maade, Korpset blev administreret paa; to Svende havde engang begaaet samme Forseelse, den ene blev afskediget, men den anden fik Lov til at søge sin Afsked.

Magnus Nielsen anbefalede at give Bevillingen. Det glædede ham at faa konstatere, hvor Socialdemokraterne fik deres Sagkundskab fra. Det lod til, at man yndede at forhøre sig hos Mandskabet, og at Sagkundskaben fra den Side havde mere at sige end fra Befalingsmændenes.

Jakob Jensen havde Politimesterens Udtalelse fra "Aarhus Stiftstidende", saa det morede ham at høre Politimesteren dementere, hvad der havde staaet i dette Blad. Han havde ingen Tro til den Del af Sagkundskaben, Hr. Magnus Nielsen ønskede spurgt.

Mikael Johansen kunde ikke se nogen Grund for Socialdemokraterne til at stemme imod Bevillingen, naar de efter Hr. Jakob Jensens Sigende var Skyld i den gode Udvikling. Hr. Samuelsen havde ganske vist den modsatte Anskuelse, og Hr. Simonsen havde i sidste Møde sagt, at han var kommet ind i Brandkommissionen for at hindre Udviklingen. Det vilde

være Synd at nægte det lille Beløb. Jo større Byen blev, jo flere Brande blev der.

Simonsen havde aldrig sagt, at han var kommet i Kommissionen for at hindre Udviklingen.

Samuel sen syntes, det var meget rigtigt i dette Tilfælde at søge Sagkundskaben hos Mandskabet, naar der mentes, at dette blev overanstrengt.

Vedtoges.

Ad Konto XIX 4. Forslag fra Magnus Nielsen, J. C. Petersen, Laursen, Møller, Mikael Johansen, Paulli og Jul. Andersen om at optage 600 Kr. til Fælleskontoret for Velgørenhed.

- Tiltraadt af Budgetudvalget.

Vedtoges.

Ad Konto XIX 5. Forslag fra Dagmar Petersen om at optage 200 Kr. til Foretagsforeningen for Børn. - Ikke tiltraadt af Budgetudvalget.

Formanden oplyste, at Budgetudvalget ikke havde ment at kunne tiltræde Forslaget, fordi det var uden Kendskab til Foreningen, og fordi Forslaget ingen Oplysninger indeholdt i saa Henseende.

Jakob Jensen mente, at Tanken med Foretag for Børn var god og fortjente Støtte.

Pengenes Udbetaling ahang jo af senere Vedtagelse, saa de var ikke spildt, fordi Posten optoges.

Vedtoges.

Ad Konto XIX 5. d. og e. Forslag fra Magnus Nielsen, J. C. Petersen, Laursen, Møller, Mikael Johansen, Paulli og Jul. Andersen om, at Bevilling af Beløbene gøres afhængig af den bestaaende Lovs Forlængelse eller af en selvstændig Vedtagelse af Byraadets. - Tiltraadt af Budgetudvalget med Hensyn til Post 5 e.

Simonsen kunde oplyse, at naar han og hans Meningsfæller i Budgetudvalget delvis havde kunnet tiltræde Forslaget, var det, fordi de ansaa dette for ganske unødvendigt, eftersom Bevillingen var opført under den Post, der beroede paa Byraadets nærmere Vedtagelse.

Vedtoges med Hensyn til Konto XIX 5. e.

Ad Konto XIX 5. i. Forslag fra Magnus Nielsen, J. C. Petersen, Laursen, Møller, Mikael Johansen, Paulli og Jul. Andersen om at det til Aftenskolen for Arbejdere opførte Bidrag bliver udsat, indtil der foreligger nærmere Beretning om Arbejdets Omfang og Plan samt

Besøgets Stadighed. - Tiltraadt af Budgetudvalget.

Simonsen gjorde opmærksom paa, at ogsaa dette Forslag var fuldstændig overflødig og beroede paa Ukendskab til Forholdene. Han syntes, Højre burde søge sig en anden Fører.

Laursen protesterede imod, at Forslaget skulde være overflødig. Det, der var optaget paa Budgettet, var nemlig vedtaget i Princippet, saa der skulde meget stærke Grunde til senere at nægte det.

Simonsen kunde ikke begribe, hvad Hr. Laursen mente, da Beløbet jo var opført blandt de Bevillinger, der afgang af en nærmere Vedtagelse. Hvis det imidlertid skulde være Hr. Laursens Mening, at Bevillingen skulde stryges, vilde han anbefale at stemme imod.

Laursen forklarede, at Meningen var, at Sagen skulde staa blank, til man saa Beretningen.

Formanden gjorde opmærksom paa, at der over denne og de andre Beløb under Post 5 stod, at de afgang af Byraadets nærmere Bevilling.

Laursen fandt, at Byraadet stod mere frit, naar Summen ikke var nævnt.

Tiltraadtes.

Ad Indtægtskonto III d. 4. Forslag fra Budgetudvalget paa Foranledning af Indkvarteringskommissionen og efter Anmodning fra 3. Artilleriafdeling om, at Udgiften til Vedligeholdelsen af Artillerikasernens Bygninger bliver forhøjet med 500 Kr. til Lokaleforandring i Sygestalden, dog under det Forbehold, at denne Udgift bliver tillagt Kasernens (Staldenes) Anlægssum.

Vedtoges.

Ad Indtægtskonto III f. 1. f. Forslag fra Udvalget for Belysningsvæsenet om, at den opførte Løn af 900 Kr. til en Maskinassistent af 1. Klasse fra 1/10 1910 til 31/3 1911 udgaar, saaledes at der kun bliver opført 2 Maskinassistenter af den nævnte Klasse.

Vedtoges.

I Henhold til ovenstaaende Vedtagelser forhøjedes Udgiftskonto 1 med 785 Kr., Konto VI med 200 Kr., Konto XII med 280 Kr., Konto XIX 4 med 600 Kr., Konto XIX 5 med 200 Kr., og Indtægten under Indtægtskonto III d. 4 nedbragtes med 500 Kr., medens Indtægten under Indtægtskonto III f. øgedes med 900 Kr. Derhos optoges der under Konto XIX 5 et Beløb af 4000 Kr. som Kommunens 1. Aars-Bidrag til Bevarelsen af den gamle

Borgmestergaard.

Ellers vedtoges Budgettet, der blev gennemgaaet Post for Post, i den Skikkelse, hvori det i Udkast forelaa fra Budgetudvalget, og det Beløb, der efter Hovedligningen vil være at ligge paa Formue og Lejlighed, kommer da til at udgøre 1513943 Kr. 99 Øre.

Endvidere vedtoges det for Aaret . 1910-11 at fastsætte den i § 2 C i Vedtægten for Ligning af personlig Kommuneskat i Aarhus Købstadkommunes om meldte Procentdel, der vil være at lægge til det Beløb, som skal udskrives efter Formue og Lejlighed, til 5 %.

